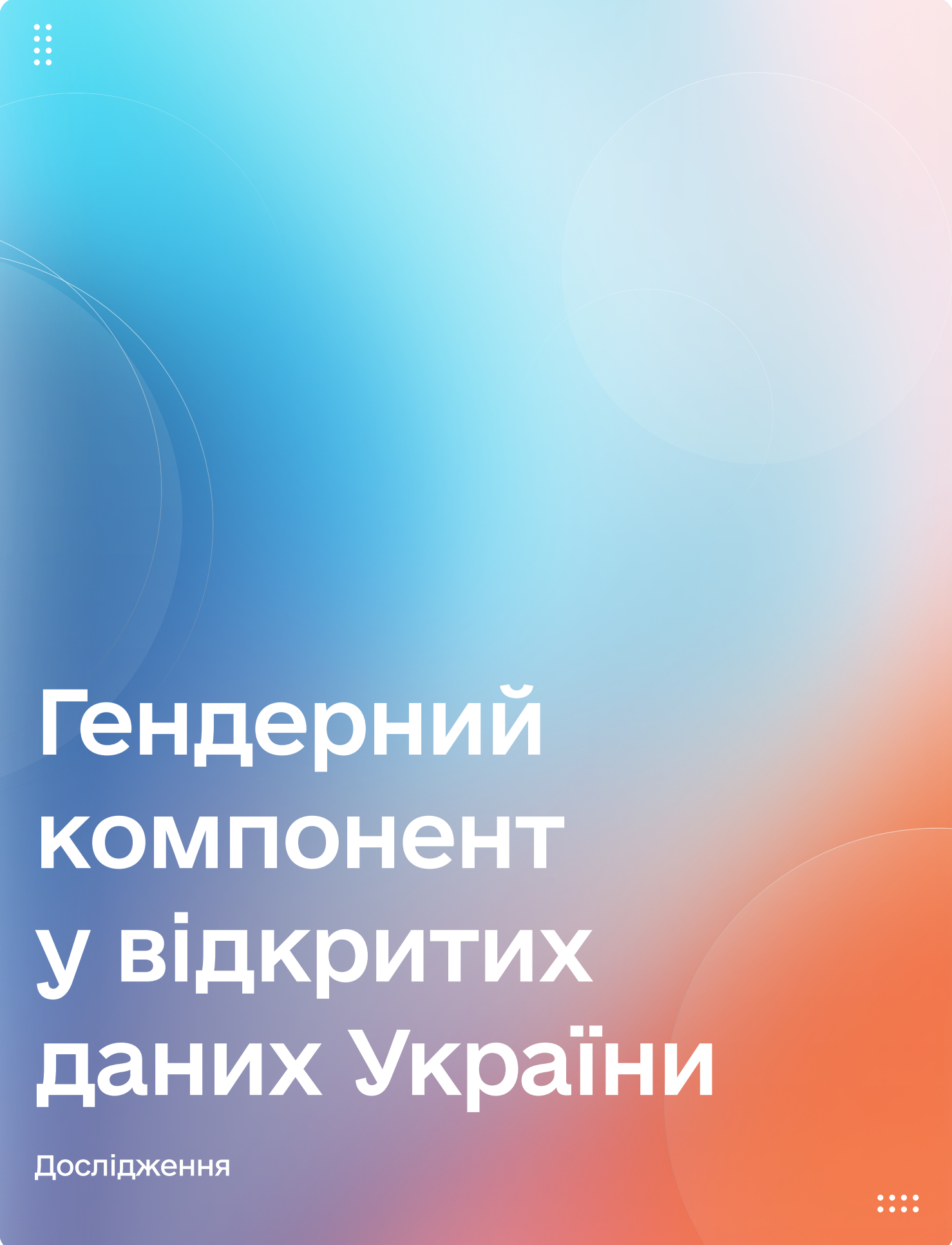

Гендерний компонент у відкритих даних України

Дослідження

Міністерство
цифрової трансформації
України

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

EURASIA FOUNDATION

Фонд
Східна
Європа

Зміст

Скорочення	4
Глосарій	5
Вступ	12
I. Для чого та для кого потрібні гендерно чутливі дані	15
II. Методологія дослідження	23
III. Гендерно чутливі дані: огляд міжнародних зобов'язань та національного законодавства	26
IV. Відкриті дані та гендерна рівність: європейська правова база та кращі практики	34
V. Гендерний аналіз наборів відкритих даних: загальний огляд та рекомендації	41
Таблиця аналізу наборів відкритих даних (Станом на 20 жовтня 2023 р.)	46
Висновки та загальні рекомендації	62
Додаток 1. Перелік реєстрів та наборів відкритих даних для дослідження	66
Додаток 2. Довідник шкал для розподілу даних за статтю та іншими гендерно-чутливими ознаками	70

Дослідження підготовлене в межах USAID / UK aid проєкту «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах / TAPAS», що реалізується Фондом Євразія, та за сприяння Міністерства цифрової трансформації України і підтримки Фонду Східна Європа.

Зміст цієї публікації є винятковою відповідальністю авторки (авторок) дослідження і не обов'язково відображає погляди Агентства USAID, Уряду США, Уряду Великої Британії, Фонду Євразія або Фонду Східна Європа. Інформація та погляди, наведені у цьому звіті, належать авторам і не мають сприйматись як офіційна позиція Міністерства цифрової трансформації України. Міністерство не гарантує точності даних, наведених у публікації. Ні Міністерство, ні будь-хто, хто діє від імені Міністерства, не може нести відповідальності за використання інформації, що міститься в цій публікації.

Авторки дослідження:

к.і.н., Чермошенцева Наталя.

Частину «Відкриті дані та гендерна рівність: європейська правова база та корисні практики» було підготовлено у співпраці з к.е.н., Бережною Галиною.

Рецензентки:

Яніна Любива — представниця Міністерства цифрової трансформації України.

Надія Конащук, Наталя Мішина — представниці USAID / UK aid проєкту «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах / TAPAS» Фонду Євразія.

Поширення звіту з некомерційною метою заохочується.

Виконання цього звіту стало можливим завдяки фінансовій підтримці Уряду США через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) та Уряду Великої Британії через UK aid у межах проєкту «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах / TAPAS».

Скорочення

API

Інтерфейс прикладного програмування

ЄС

Європейський Союз

КЛДЖ

Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок

КМУ

Кабінет Міністрів України

НПА

Нормативно-правовий акт

НПД

Національний план дій

ООН

Організація Об'єднаних Націй

ОМС

Органи місцевого самоврядування

ППД

Пекінська платформа дій

Портал

Єдиний державний вебпортал відкритих даних

ЦОВВ

Центральні органи виконавчої влади

ЦСР

Цілі сталого розвитку. Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року

Глосарій

Цей глосарій містить визначення термінів, загальноживаних слів та висловів, які стосуються гендерно чутливих відкритих даних. Для його підготовки були використані положення законодавства України та міжнародні напрацювання у цій сфері.

Гендер

Це соціально закріплені ролі, поведінка, діяльність і характерні ознаки, які певне суспільство вважає належними для жінок та чоловіків¹.

Крім соціальних атрибутів та можливостей, які асоціюються з мужністю і жіночністю та стосунками між жінками та чоловіками, дівчатами і хлопчиками, термін «гендер» також охоплює стосунки між самими жінками та самими чоловіками. Ці атрибути, можливості та стосунки є соціально набутими та пізнаються через процеси соціалізації. Вони залежать від часу або конкретних умов та можуть змінюватися. Термін «гендер» визначає, що очікується від жінки або чоловіка в певному контексті, дозволяється їй/йому або ціниться у ній/ньому. У більшості суспільств існують відмінності та нерівність між жінками та чоловіками щодо покладених на них обов'язків, різновидів діяльності, доступу до ресурсів та контролю над ними, а також можливостей ухвалення рішень. Гендер є складником ширшого соціально-культурного контексту, так само як й інші важливі критерії для соціально-культурного аналізу, зокрема клас, раса, рівень бідності, етнічна група, сексуальна орієнтація, вік тощо².

Гендерний аналіз

Вивчення відмінностей між жінками та чоловіками в умовах, потребах, рівнях участі, доступу до ресурсів та управління ними, повноваженнях в ухваленні рішень тощо, зумовлених усталеними в суспільстві гендерними ролями (нормами, очікуваними моделями поведінки, діяльністю, характерними рисами, що вважаються притаманними для чоловіків/жінок)³.

Гендерний розрив

Розрив у будь-якій сфері між жінками та чоловіками з огляду на рівень їх участі, доступу, прав, оплати праці, фінансової компенсації за виконану роботу чи благ⁴.

¹ Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами.

² ООН Жінки. Глосарій гендерних термінів.

³ Інструкція щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів.

⁴ Глосарій і тезаурус Європейського інституту з гендерної рівності.

Гендерний підхід

Стратегія, що забезпечує врахування інтересів і досвіду жінок та чоловіків як невіддільного складника планування, реалізації, моніторингу та оцінювання політики і програм у політичній, економічній, культурній і соціальній сферах для отримання жінками та чоловіками рівних благ.

Гендерна рівність

Рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства⁵.

Гендерні ролі

Соціальні норми поведінки, що в межах конкретної культури вважаються соціально прийнятними для осіб певної статі.

У сукупності гендерні ролі часто визначають традиційні обов'язки та завдання, покладені на жінок, чоловіків, дівчат та хлопців (див. термін «гендерний розподіл праці»). Гендерні ролі часто зумовлені структурою домогосподарств, доступом до ресурсів, специфічним впливом світової економіки, виникненням конфліктів чи природних катастроф та іншими місцевими чинниками, такими як екологічні умови. Як і сам гендер, гендерні ролі можуть змінюватись із часом, зокрема через уповноваження жінок і трансформацію маскуліності⁶.

Гендерно чутливі індикатори

Це індикатори, які дозволяють оцінити зміни, пов'язані з гендерними проблемами, у часі. Це можуть бути кількісні індикатори, які ґрунтуються на дезагрегованих за статтю даних, що надають можливість отримувати окремі оцінки для жінок і чоловіків, а також якісні індикатори, за допомогою яких можна відстежувати якісні зміни, наприклад розширення прав і можливостей жінок⁷.

Дезагрегована за статтю статистика

Це дані, що збирають й узагальнюють окремо для категорій «жінки» і «чоловіки». Вони дозволяють оцінювати відмінності між жінками та чоловіками в різних соціальних і економічних вимірах, що є однією з вимог розроблення гендерної статистики. Гендерна статистика — це ширше поняття, ніж дані з розподілом за ознакою статі⁸.

⁵ Ст. 1 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

⁶ Глосарій і тезаурус Європейського інституту з гендерної рівності.

⁷ Гендерно чутливі дані: збирання, аналіз, моніторинг і поширення в Україні. Посібник для розробників статистики.

⁸ Там само

Дискримінація

Ситуація, за якої особа та (або) група осіб за їхніми ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними (далі – певні ознаки), зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами в будь-якій формі, установленій Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», крім випадків, коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними⁹.

Дискримінація за ознакою статі

Ситуація, за якої особа та (або) група осіб за ознаками статі, які були, є або можуть бути дійсними або припущеними, зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами або привілеями в будь-якій формі, установленій Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», крім випадків, коли такі обмеження або привілеї мають правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними¹⁰.

Інтерсекційність

Інструмент для аналізу, адвокації та розроблення політики, що оцінює множинну нерівність. Він допомагає зрозуміти, як поєднання різних складників ідентичності особи впливають на доступ до прав і можливостей. Інтерсекційний підхід до гендерної нерівності визнає той факт, що жінки мають різний досвід залежно від окремих аспектів їхньої ідентичності, зокрема расової та етнічної належності, соціального класу, сексуальної орієнтації, релігії, віку та інших аспектів¹¹.

Інтерфейс прикладного програмування (Application Programming Interface, API)

Набір готових функцій, що надається у вигляді сервісу для використання у зовнішніх прикладних програмах для забезпечення динамічного доступу до наборів даних¹².

Інтерфейс прикладного програмування (API) визначено як набір функцій, процедур, визначень і протоколів для міжмашинної комунікації та безперешкодного обміну даними¹³.

⁹ Ст. 1 Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні».

¹⁰ Ст. 1 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

¹¹ Гендерно чутливі дані: збирання, аналіз, моніторинг і поширення в Україні. Посібник для розробників статистики.

¹² Постанова КМУ від 21 жовтня 2015 р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних».

¹³ Імплементаційний Регламент Комісії (ЄС) C/2022/9562 від 21 грудня 2022 року, який встановлює перелік конкретних наборів даних високої цінності та механізми їх оприлюднення та повторного використання / Commission Implementing Regulation (EU) C/2022/9562 of 21 December 2022 laying down a list of specific high-value datasets and the arrangements for their publication and re-use.

Множинна дискримінація

Будь-яке поєднання форм дискримінації осіб за ознаками статі, расової чи етнічної приналежності, релігійних чи інших вірувань, інвалідності, віку, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності ідентичності чи іншими ознаками, а також дискримінація, якої зазнають люди, котрі мають чи сприймаються як ті, що мають перелічені ознаки.

Набір даних високої цінності

Набір даних, який містить суспільно необхідну інформацію, повторне використання якої становить значний ефект для розвитку суспільства, держави, економіки та захисту навколишнього природного середовища¹⁴.

Оцінка гендерного впливу

Процес визначення прямого чи опосередкованого впливу (позитивного, негативного чи нейтрального), коротко- та довгострокових наслідків реалізації державної політики на становище різних груп хлопців і дівчат, жінок і чоловіків, який дає змогу своєчасно усунути диспропорції та гендерну нерівність¹⁵.

Підхід, заснований на правах людини

Це концептуальна основа процесу людського розвитку, яка нормативно базується на міжнародних стандартах прав людини та оперативно спрямована на просування та захист прав людини. Головними принципами підходу, заснованого на правах людини, є участь громадськості у прийнятті рішень, підзвітність, недискримінація, розширення повноважень і законність¹⁷.

Публічна інформація у формі відкритих даних

Це публічна інформація у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання¹⁸.

¹⁴ Постанова КМУ від 21 жовтня 2015 р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних».

¹⁵ Наказ Міністерства соціальної політики України від 07 лютого 2020 року № 86. Ч.1 п.6 Інструкція щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів.

¹⁶ HRBA UN website.

¹⁷ HRBA.

¹⁸ Ст. 10-1 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Практичні гендерні потреби

Потреби, пов'язані з умовами, у яких опиняються жінки та чоловіки через їхні гендерні ролі, усталені в суспільстві (зокрема, асоціювання з жінками виконання обов'язків із догляду за дітьми та іншими членами сім'ї, ведення домогосподарства), а також із ситуаціями, що виникають у зв'язку з нерівністю в умовах життя і праці (щодо продуктів харчування, води, житла, доходів, медичної допомоги, працевлаштування тощо)¹⁹.

Рівні можливості жінок та чоловіків

Рівні умови для реалізації рівних прав жінок і чоловіків²⁰.

Рівні права жінок та чоловіків

Відсутність обмежень чи привілеїв за ознакою статі²¹.

Стать

Сукупність ознак біологічних та фізіологічних особливостей особи.

Стратегічні гендерні потреби

Потреби, що спрямовані на усунення залежності жінок від чоловіків у суспільстві, пов'язані з розширенням можливостей жінок і залежать від конкретних соціальних, економічних і політичних умов.

¹⁹ Наказ Міністерства соціальної політики України від 07 лютого 2020 року № 86. Ч.1 п.6 Інструкція щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів

²⁰ Ст. 1 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

²¹ Ст.1 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

Резюме дослідження

Гендерно чутливі відкриті дані дають можливість провести якісний аналіз, планування та підготовку ефективних рішень та справедливого розподілу ресурсів. Дані з розподілом за статтю можуть увиразнити та унаочнити інформацію, яка до того була прихованою, а також є підґрунтям для суспільного діалогу. Відкриті дані допомагають покращувати державні сервіси та створювати нові послуги й інструменти, а також моніторити роботу державних органів. Тож украй важливо, щоб вони були максимально гендерно чутливими, тобто такими, що дозволяють проаналізувати й з'ясувати дійсне становище різних груп жінок та чоловіків, хлопців та дівчат у різних сферах та на різних рівнях життєдіяльності суспільства, відмінності між ними та відповідні зміни (або їхню відсутність) у часі. Дослідження підтвердило, що дані з розподілом за статтю є потужною доказовою базою для демонстрації та подальшого розв'язання гендерних проблем у суспільстві. Це стало вкрай актуальним під час широкомасштабної війни та підготування планів відновлення України, адже доведено, що війна по-різному впливає на різні групи жінок та чоловіків та посилює наявну нерівність.

Україна впевнено продовжує європейський шлях. Дотримання прав людини та гендерної рівності, а також принципів належного врядування є одними з засадничих принципів вступу нашої держави до ЄС. Україна досягла відчутних результатів у галузі відкритих даних та реалізації гендерної політики. У 2021 році ми не лише посіли високе місце в європейському рейтингу зрілості відкритих даних, але й продемонстрували різке зростання галузі відкритих даних за попередні два роки. Україна доєдналась до більшості міжнародних зобов'язань у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків. На основі Конституції України ухвалені закони й підзаконні нормативно-правові акти, які гарантують гендерну рівність у всіх сферах суспільного життя. Центральні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування мають значний набір практичних інструментів задля реалізації політики рівних прав та можливостей жінок та чоловіків та інтеграції гендерного підходу у свою роботу. Утім, залишається багато сфер для розвитку. Зокрема, актуальним є питання, яку саме інформацію важливо та слід оприлюднювати та чи є ця інформація дезагредованою за статтю та гендерно чутливою.

Це дослідження проведено з метою аналізу та оцінювання наборів відкритих даних з точки зору забезпечення їхньої гендерної чутливості та підготовки відповідних рекомендацій у межах USAID / UK aid проєкту «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/ TAPAS», що реалізується Фондом Євразія, та за сприяння Міністерства цифрової трансформації України і підтримки Фонду Східна Європа.

Під час дослідження проведено інтерв'ю з представниками та представницями органів державної влади, громадських організацій, які працюють у галузях відкритих даних та реалізації гендерної політики. Опитано експертів та експерток, які мають досвід систематичної роботи з даними та підготовки аналітичних продуктів, стратегій, цільових програм та ін. Проаналізовано міжнародні стандарти та національну нормативно-правову базу у визначених галузях, а також реєстри та набори даних (загалом 80) щодо (можливої) наявності розподілу за статтю та іншими гендерно чутливими ознаками.

Дослідження продемонструвало, що вимоги до розширення збору, оприлюднення та використання гендерно чутливих даних вміщені в низці нормативно-правових актів та урядових зобов'язань України. Держава підтвердила готовність в межах різних міжнародних ініціатив упроваджувати діяльність у сфері відкритості, прозорості та дотримання прав людини та гендерної рівності. Отже, навіть з огляду на те, що вимоги щодо оприлюднення даних, розподілених за статтю, не містяться ні в Законі України «Про доступ до публічної інформації», ні в Постанові КМУ від 21 жовтня 2015 р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних», національне законодавство у сфері гендерної рівності дає досить широке підґрунтя для інтеграції гендерного підходу в галузі відкритих даних.

Під час дослідження проаналізовано основні нормативно-правові акти, які визначають політику ЄС у галузі відкритих, оскільки країни Європейського Союзу послідовно впроваджують політику та формують тренди як у сфері відкритих даних, так і у сфері реалізації гендерної політики. Визначено, що на сьогодні в Європейському Союзі триває дискусія щодо вироблення єдиного підходу до визначення відкритих даних та оцінювання їх впливу. Відповідні Конвенції та директиви не містять прямої настанови щодо внесення категорії «стать» до певних наборів даних (за винятком Імплементаційного регламенту). Утім, важливо враховувати відмінність підходу Європейського Союзу до формування даних як таких, бо його підґрунтям є людиноцентричний підхід. Людина є відправною точкою формування даних, та розглядається як представник/ця різних груп жінок та чоловіків, хлопців та дівчат. Очевидним є взаємозв'язок між галуззю відкритих даних та політикою гендерної рівності, яка фактично базується на них. Саме людиноцентризм є основою комплексного підходу «Керівництва з кращого регулювання» (Better regulation guidelines) та визначений у Стратегії гендерної рівності ЄС 2020–2025 рр.

У дослідженні висвітлено практичні кейси та ініціативи, які можуть бути корисними з огляду формування та використання гендерно чутливих відкритих даних, покращення наявних та створення нових сервісів та послуг.

Під час дослідження було проаналізовано 80 наборів відкритих даних, розпорядниками яких є 25 ЦОВВ. Після вивчення релевантності меті дослідження та можливості доступу для аналізу взято 52 набори. Зокрема, 25 (48%) із них містять категорію стать та/або інші ознаки²².

Для підготування рекомендацій ці 52 набори даних було умовно об'єднано в 3 групи:

- 1) містять розподіл за ознакою статі та/або інші гендерно чутливі дані та не потребують внесення змін (15 наборів);
- 2) містять розподіл за ознакою статі, але потребують розширення, відповідно до інтерсекційного підходу (10 наборів);
- 3) не містять розподілу за ознакою статі та іншими гендерно чутливими категоріями та потребують внесення змін та даних категорій (27 наборів).

Аналіз наборів даних свідчить, що вони переважно не синхронізовані з іншими нормативно-правовими актами у сфері реалізації гендерної політики, зокрема з Розпорядженням КМУ від 2 грудня 2020 р. № 1517-р «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності». Більшість із проаналізованих даних не відповідають принципу актуальності та доступності. Утім, важливо зазначити, що низький рівень актуальності пов'язаний як з об'єктивними причинами (воєнний стан, технічні можливості тощо), так і з суб'єктивними (потреба підвищити рівень розуміння розпорядниками даних важливості їх оприлюднення). Дані переважно важкі для аналізу, читання та оброблення. Низьким є рівень залучення представниць/ків громадських організацій до формування та оцінювання наборів даних, особливо тих експерток та експертів, які працюють у сфері гендерної рівності та протидії дискримінації.

Важливо відзначити, що валідація результатів дослідження з представницями та представниками центральних органів виконавчої влади продемонструвала, що більшість із них готові обговорювати тематику та інтегрувати гендерний компонент до відповідних наборів даних.

У результаті дослідження...

Сформовано як загальні рекомендації щодо посилення гендерної чутливості відкритих даних, так і конкретні поради за кожним із проаналізованих наборів. Їх можуть використати розпорядники інформації, щоби внести гендерний компонент до відповідних наборів відкритих даних.

²² До 8 наборів даних категорію «стать» було внесено за результатами валідації цього дослідження.

Вступ

У 2022 році Україна стала країною-кандидатом на вступ до Європейського Союзу. Згідно зі [ст. 49](#) Договору про Європейський Союз²³, будь-яка європейська держава може подати заявку на вступ, якщо вона поважає демократичні цінності та сприяє їм. Ідеться передусім про повагу до людської гідності, свободи, демократії, рівності, верховенства права та повагу до прав людини, зокрема права осіб, які належать до меншин. Ці цінності є спільними для держав-членів у суспільстві, у якому панують плюралізм, недискримінація, толерантність, справедливість, солідарність і рівність між жінками та чоловіками²⁴. Отже, дотримання прав людини та гендерної рівності є одними з засадничих принципів вступу України до ЄС.

Одним із основоположних підходів реалізації політики гендерної рівності є гендерний підхід.

Гендерний підхід

Стратегія, що забезпечує врахування інтересів і досвіду жінок та чоловіків як невід'ємної складової планування, реалізації, моніторингу та оцінювання політики і програм у політичній, економічній, культурній і соціальній сферах для отримання жінками та чоловіками рівних благ²⁵.

З одного боку, гендерний підхід не можливий без даних, адже саме завдяки гендерно чутливим даним можна унаочнити гендерні розриви всередині груп, відмінності у потребах й інтересах жінок і чоловіків та в результаті врахувати їх. А з іншого боку, – гендерний підхід потрібен на всіх етапах роботи з даними: їх збирання, оброблення, публікації, аналізу, використання та поширення.

Україна вже багато зробила у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Наша держава ратифікувала основні міжнародні акти з питань гендерної рівності та прав жінок, у Конституції закріплено рівність конституційних прав і свобод та рівність перед законом без привілеїв та обмежень (ст. 24). На основі Конституції ухвалені закони й підзаконні нормативно-правові акти, які гарантують рівність жінок і чоловіків у всіх галузях суспільного життя. Центральні органи виконавчої влади мають достатньо практичних інструментів задля реалізації політики рівних прав та можливостей жінок та чоловіків: гендерно-правова експертиза²⁶, гендерно орієнтований підхід у бюджетному процесі²⁷, інтеграція гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів²⁸, оцінювання гендерного впливу²⁹, гендерний аудит тощо.

²³ Ст. 49

²⁴ Ст. 2

²⁵ Визначення відповідно до Інструкції щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів. Наказ Міністерства соціальної політики України від 07 лютого 2020 року № 86.

²⁶ Постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 № 997 «Питання проведення гендерно-правової експертизи».

²⁷ Наказ Міністерства фінансів України від 2 січня 2019 року № 1 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі».

²⁸ Наказ Міністерства соціальної політики від 07 лютого 2020 року № 86 (зареєстрований у Мін'юсті 27 лютого 2020 року за № 211/34494) «Про затвердження Інструкції щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів».

²⁹ Наказ Міністерства соціальної політики від 14 квітня 2020 року № 257 «Про затвердження Методичних рекомендацій для застосування фахівцями центральних органів виконавчої влади під час оцінювання гендерного впливу галузевих реформ».

Важливо відзначити, що основою цього інструментарію та «серцем» гендерного підходу є гендерний аналіз. Він не можливий без наявності розподілених за статтю та інших гендерно чутливих даних. Саме гендерний аналіз дозволяє побачити та дослідити відмінності між жінками та чоловіками в умовах, потребах, рівнях участі, доступу до ресурсів та управління ними, повноваженнях в ухваленні рішень тощо.

Без застосування гендерного підходу існує великий ризик отримати гендерно «сліпі» дані, які не дадуть можливості оцінити наслідки будь-яких запланованих програм, заходів та дій для різних груп жінок та чоловіків на всіх рівнях. А аналіз не розподілених за ознакою статі даних веде до помилкових висновків та втрати ресурсів. Сервіси і продукти, зокрема цифрові, можуть містити елементи упередження та дискримінації за ознакою статі.

З 2015 року в Україні на законодавчому рівні запроваджено термін «публічна інформація у формі відкритих даних», тобто машиночитаних даних, які можна опрацювати електронними засобами без участі людини (для зручності в цьому дослідженні використовується термін «відкриті дані»)³⁰. Розпорядники інформації зобов'язані надавати публічну інформацію у формі відкритих даних на запит, оприлюднювати і регулярно оновлювати її на єдиному державному вебпорталі відкритих даних та на своїх вебсайтах. Міністерство цифрової трансформації формує державну політику відкритих даних, розробляє відповідні положення, перелік обов'язкових наборів даних для оприлюднення та модерує Єдиний державний вебпортал відкритих даних.

Україна досягла значних результатів у галузі відкритих даних³¹. За підсумками щорічного звіту щодо зрілості відкритих даних (Open Data Maturity 2022), Україна — на другому місці серед 35 країн. Рівень зрілості її сфери відкритих даних визначено на рівні 97%, тимчасом як середній показник за країнами — 82%³².

Варто зазначити, що повномасштабне вторгнення вплинуло на те, що деякі дані стали надто чутливими для публічного доступу. Однак важливо зберігати баланс між безпекою і доступністю інформації, адже відкриті дані є важливим ресурсом для розвитку та підтримки демократичного суспільства.

Завдяки відкритим даним збільшується ефективність державного управління та протидія корупції. Також значно посилюється можливість захисту та підтримки рівних прав та можливостей груп жінок та чоловіків, які внаслідок різних чинників (статі, віку, інвалідності, місця проживання тощо) стикаються з бар'єрами та дискримінацією.

Мета дослідження

Проаналізувати набори відкритих даних із позицій забезпечення їхньої гендерної чутливості, сформулювати вимоги до розподілу даних за статтю та іншими соціальними ознаками, шкал та їхніх значень, розробити рекомендації щодо внесення змін у законодавчі акти, які регулюють створення та оприлюднення таких наборів даних.

Валідація

Звіт пройшов валідацію з представницями та представниками ЦОВВ протягом серпня — вересня 2023 р. Процес складався з аналізу письмових відповідей ЦОВВ та результатів обговорень під час онлайн-зустрічей. Представникам та представницям ЦОВВ було запропоновано вивчити проєкт звіту й надати свої пропозиції, щоб актуалізувати надану у звіті інформацію та забезпечити відображення в ньому рекомендацій щодо поточного контексту. Загалом Міністерство цифрової трансформації надіслало до ЦОВВ 17 листів та отримало 21 відповідь.

³⁰ Закон України «Про доступ до публічної інформації» (ст. 10–1).

³¹ Open data best practices in Europe: Estonia, Slovenia & Ukraine.

³² Open Data Maturity 2022.

Проведено 4 онлайн-зустрічі з представницями та представниками 5 ЦОВВ (Міністерство освіти та науки, Міністерство охорони здоров'я, Національна служба здоров'я, Міністерство соціальної політики та Пенсійний фонд України). Результати валідації демонструють готовність ЦОВВ обговорювати тему та інтегрувати гендерний компонент, але також і потребу отримати технічну та інформаційну підтримку для реалізації заходів у цій сфері. Пропозиції, отримані під час валідації, відображено у звіті.

У цьому аналітичному звіті:

- представлено аналіз міжнародних стандартів та зобов'язань України у сфері гендерно чутливих даних, що є важливим для розуміння контексту та потреб національної політики гендерної рівності;
- проаналізовано європейський досвід висвітлення та використання гендерно дезагРЕГОВАНИХ даних. Огляд того, як країни Європи працюють із гендерно чутливими даними, може сприяти формуванню практичних рекомендацій та ідей, а також надихати на впровадження ефективних практик органами влади та громадянським суспільством;
- висвітлено результати гендерного аналізу наборів даних. Вони допомагають зрозуміти, які набори даних є гендерно чутливими та як це може впливати на ухвалення рішень;
- розроблено технічний інструментарій – довідник шкал для розподілу даних за статтю та іншими гендерно-чутливими ознаками (словник). Представлено технічні рекомендації щодо внесення конкретних категорій (зокрема стать, вік, інвалідність, місце проживання та інші) до наборів даних. Може бути використаний розпорядниками інформації для внесення гендерного компонента до відповідних наборів відкритих даних;
- підготовлено висновки та рекомендації. Це загальні поради, що можуть стати підґрунтям для розроблення ефективних стратегій забезпечення гендерної рівності в різних сферах суспільства. А також специфічні рекомендації, адаптовані до потреб кожного з проаналізованих наборів даних. Вони дозволять ефективно впроваджувати гендерний аспект у конкретних випадках.

Цей звіт може стати ресурсом для розробників/ць політики, розпорядників даних, дослідниць та дослідників і всіх зацікавлених сторін, які мають намір забезпечити гендерний підхід до збору та аналізу інформації.

I. Для чого та для кого потрібні гендерно чутливі відкриті дані

Відкриті дані допомагають покращувати державні сервіси та створювати нові послуги та інструменти, а також моніторити роботу державних органів. Українською важливо, щоб вони були максимально гендерно чутливими, тобто такими, що дозволяють проаналізувати й визначити справжнє становище та відмінності між різними групами жінок та чоловіків, хлопців та дівчат у різних сферах та на різних рівнях життєдіяльності суспільства та відповідні зміни (або їхню відсутність) у часі.

Гендерно чутливі дозволяють:

Якісно проаналізувати та оцінити ситуацію

Наявність гендерно чутливих даних є основою для аналізування, створення гендерної статистики та підготовки стратегій, політик та програм. Щоб зрозуміти та виявити бар'єри в користуванні певними послугами різними групами жінок та чоловіків, гендерні розриви, дискримінаційні практики тощо, нам потрібні дані, розподілені за статтю. Виклик полягає в тому, що часто їх наявність є недостатньою для аналізу повної картини. Наприклад, розподілені за статтю дані можуть не відображати впливу гендерних ролей та відносин, нерівностей у суспільстві, які найчастіше є причиною дискримінації. Також дуже важливими є методи та підходи до збору даних.

Без розуміння гендерних розривів³³ неможливо побудувати гендерно чутливу політику, яка враховуватиме досвід та потреби різних груп жінок та чоловіків, хлопців та дівчат. У такому разі ймовірність дискримінаційних практик залишається дуже високою, оскільки є значний ризик того, що заплановані дії спрямують на розв'язання проблем лише певної групи осіб.

Дані з розподілом за статтю можуть оприятити та унаочнити інформацію, яка до того була прихованою. Наприклад, жінки стикаються з великою кількістю труднощів та перешкод у створенні та веденні бізнесу. Хоча більшість цих проблем є спільними як для жінок, так і для чоловіків, дані свідчать, що бар'єри, із якими стикаються підприємниці, часто є значно більшими, ніж ті, які мають долати їхні колеги-чоловіки. Зокрема, однією з перешкод є доступ до кредитів, фінансів та капіталу. Існують значні відмінності між жінками та чоловіками-підприємцями з позицій фінансових механізмів, які вони використовують, та секторів, у яких вони працюють. Наявність банківського рахунку є першочерговою умовою доступу до користування фінансовими послугами. Global Findex (база даних, що вимірює у 148 країнах, як люди заощаджують кошти, позичають їх та управляють ризиками) показує, що жінки рідше, ніж чоловіки мають офіційні банківські рахунки³⁴. На жаль, набір відкритих даних «Кількість клієнтів банків та кількість відкритих клієнтами рахунків» (розпорядник набору даних — Національний банк України) не містить інформації з розподілом за статтю, і ми поки не можемо визначити наявні тенденції в Україні.

Також важливо вказати, що саме поєднання розподілених за статтю даних із іншими гендерно чутливими показниками (вік, місце проживання, інвалідність тощо) створюють своєрідну 3D модель, яка дає можливість побачити проблему комплексно, зокрема виявити наявність або відсутність проявів множинної дискримінації³⁵.

³³ **Гендерний розрив** — розрив у будь-якій сфері між жінками та чоловіками з огляду на рівень їх участі, доступу, прав, оплати праці, фінансової компенсації за виконану роботу чи благ (Визначення: Глосарій і тезаурус Європейського інституту з гендерної рівності).

³⁴ Gender in Entrepreneurship. Policy area.

³⁵ Бабинська Н., Чермошенцева Н. Огляд «Гендерно чутливі дані. Огляд ситуації в Україні», станом на грудень 2021 р.

Дані з розподілом за статтю є потужною доказовою базою для демонстрації та подальшого розв'язання гендерних проблем у суспільстві. Це стало вкрай актуальним під час широкомасштабної війни та підготовки планів відновлення України. Адже доведено, що війна по-різному впливає на різні групи жінок та чоловіків та посилює наявну нерівність³⁶. І ці розбіжності не можна ігнорувати³⁷.

Спланувати та підготувати ефективні рішення

Особливої актуальності відкриті та, зокрема, гендерно чутливі дані, набувають під час підготування планів відновлення України. Адже вони є підґрунтям для боротьби з корупцією, попередженню її проявів, а також для запобігання дискримінації будь-яких груп жінок та чоловіків та справедливого розподілу ресурсів. Тому логічно, що серед семи принципів відновлення України, які було проголошено та затверджено на Міжнародній конференції з питань відновлення України, яка відбулась у місті Лугано (Швейцарія), є прозорість, гендерна рівність та інклюзивний підхід³⁸.

Так, сфера протидії та попередження корупції також є гендерно зумовленою. Саме гендер визначає вразливість до корупції, ставлення до неї, діяльність із протидії; чинники, які можуть заохочувати чи перешкоджати жінкам, чоловікам та представникам вразливих груп долучитися до антикорупційної діяльності тощо³⁹. Також доведено взаємозв'язок політичної культури (зокрема, питання протидії дискримінації, рівності як частини культури, високий рівень представленості жінок у процесах ухвалення рішень та ін.) та рівня корупції⁴⁰. Тож дуже важливо мати можливість проаналізувати, як саме гендерні ролі впливають або не впливають на корупційний складник діяльності посадових осіб. Зокрема, важливо в цьому контексті мати розрізнення даних за категоріями «стать», сфера діяльності на час скоєння корупційного правопорушення, його склад, посада та місце роботи особи на час вчинення корупційного правопорушення тощо. На жаль, Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, не дає нам такої інформації (розпорядник набору даних – НАЗК)⁴¹. Схожа ситуація стосується осіб, яких внесено до складу Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону України «Про очищення влади» (розпорядник набору даних – Міністерство юстиції України)⁴². Адже цей реєстр містить дуже цінну інформацію (установа, де працювала особа; її посада; причина звільнення; строк, протягом якого вона не може обіймати посаду тощо) для аналізу та оцінювання тенденцій стану корупції та протиправних діянь в Україні.

Дані з розподілом за статтю мають бути основою для формування політики (в значенні policy). Власне, саме планування політики має ґрунтуватися на тих наявних відмінностях, бар'єрах, можливих дискримінаційних практиках, які існують в реальному житті жінок та чоловіків, хлопців та дівчат. Наприклад, Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги, не містить таких категорій, як: стать, тип місцевості (розпорядник набору даних – Міністерство соціальної політики України)⁴³.

³⁷ Резолюція Європейського парламенту від 5 травня 2022 р. «Вплив війни проти України на жінок». Українською – аналіз Аналітичного центру Юрфем.

³⁸ Конференція в Лугано. Матеріали конференції.

³⁹ Гендерний аналіз та стратегія включення гендерних питань до проекту. Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції «Взаємодія!». Гендер, вразливі групи та корупція. Аналіз та конкретні рекомендації до дії. USAID, 2018.

⁴⁰ Gender and Corruption. April 2016. A white paper written by Nikita Blanes, Josette Bockelie, Cristina Cisneros, Angel Kharya and others.

⁴¹ Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції 09.02.2018 № 166 Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

⁴² Дослідження «Корупція очима жінок і чоловіків» ПРООН, 2018 р.

⁴³ До Реєстру вносять таку інформацію: про пільговиків – прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від його прийняття); адреса задекларованого (zareєстрованого) місця проживання (перебування) або адреса фактичного місця проживання; реквізити паспорта громадянина України, документа, що посвідчує особу іноземця або особу без громадянства, особу, яку визнано в Україні біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту; документа, що підтверджує право на пільги; категорія пільговика.

гендерно чутливими категоріями, зокрема сільського та міського населення.

Аналіз, здійснений на основі даних із розподілом за статтю та інших гендерно чутливих ознак, дає можливість пріоритезувати завдання та обрати найадекватніші та найефективніші інструменти/заходи для досягнення очікуваних результатів. Важливо зауважити, що внесення категорії «стать» до наборів даних найчастіше потребує значних додаткових затрат, натомість дає можливість не тільки запланувати гендерно чутливі рішення, а й обрати найоптимальніший шлях їхньої реалізації.

Підвищити рівень ефективності ухвалення рішень

Наявність у відкритому доступі гендерно чутливих даних підвищить рівень ефективності управління. Легкий доступ до даних із розподілом за статтю та іншими гендерно чутливими показниками значно заощадить час державних службовців та посадових осіб для формування політики, а також сприятиме її ефективній реалізації. Часто рішення треба ухвалювати дуже швидко, тому доступ до систематизованих, добре представлених і зрозумілих даних є дуже важливим для конструювання гендерно чутливих програм та заходів. Наприклад, наявність дезаггегованих даних про захворюваність та смертність від недуг демонструє, що чоловіки хворіють на туберкульоз більше, ніж жінки. Частка всіх нових випадків цієї недуги та її рецидивів серед чоловіків залишалася стабільною – на рівні близько 70%, 2021 року – 71,0%. Найбільша вікова група серед пацієнтів із туберкульозом – це чоловіки віком 35–44 років, проте найбільша абсолютна кількість недовиявлених хворих на туберкульоз припадає на категорію чоловіків віком 25–34 років⁴⁴. Усе це дає підґрунтя почати досліджувати причини цього гендерного розриву та, відповідно, ухвалювати ефективні управлінські рішення під час розроблення стратегій, програм та розподілу ресурсів.

Справедливо розподіляти ресурси

Аналіз розподілу та доступу до ресурсів на основі гендерно чутливих даних є сам по собі дуже потужним інструментом політики. Він дає можливість не тільки побачити наявні диспропорції в розподілі коштів, а й ухвалити справедливе та найефективніше рішення в умовах обмежених ресурсів. До того ж уникнути зайвих та несподіваних витрат. У цьому випадку ресурсами можуть бути не тільки гроші, а й матеріально-технічні засоби, час, приміщення, гуманітарна допомога, послуги тощо.

З огляду на кількість переміщених людей і пошкоджених або зруйнованих будинків та об'єктів інфраструктури, забезпечення житлом є високопріоритетним завданням та потребою. Актуальною стає будь-яка інформація, яка дозволяє відстежити можливий дисбаланс, дискримінаційні практики та/або гендерні розриви. Наприклад, Постановою Ради Міністрів УРСР № 470 від 11.12.1984 «Про затвердження Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР» визначається, що кожна сім'я може перебувати на квартирному обліку за місцем роботи одного з членів сім'ї (за їхнім вибором). Утім, ми не можемо побачити, як ухвалюється це рішення, чи є воно добровільним (можливо, існує ризик насильства під час його ухвалення) тощо. Оскільки ми не маємо базової інформації, відповідно, не можемо побачити тенденції у цій сфері, потенційні корупційні виклики, проводити інтерсекційний аналіз, наприклад за статтю, статусом, місцевістю тощо⁴⁵.

Важливо зазначити, що без гендерно чутливих даних неможливо впровадити до бюджетного процесу гендерного підходу, потребу якого визначає національне законодавство⁴⁶.

⁴⁴ Аналітично-статистичний довідник «Туберкульоз в Україні» за 2021 р.

⁴⁵ Дані про облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов (квартирний облік) не містять розподілу за категорією «стать».

⁴⁶ Наказ Міністерства фінансів України від 02 січня 2019 № 1 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі».

Проводити гендерно чутливий моніторинг та оцінювання

Дані з розподілом за статтю є важливою частиною моніторингу й оцінювання результативності та ефективності політик, програм і проєктів, зокрема, чи враховують вони пріоритети й потреби груп жінок і чоловіків, чи впливають на гендерні відносини і наскільки ефективно.

Провести гендерні моніторинг й оцінювання без гендерно чутливих даних неможливо. Саме вони дають кількісну інформацію, що дозволяє аналізувати відмінності в становищі чоловіків і жінок та простежити їхню динаміку та прогрес у відповідній сфері або їхню відсутність. Під час моніторингу порівнюється поточний стан справ із запланованими результатами з метою вчасно виявити відхилення. Тож, якщо не буде закладено в показники таку категорію, як «стать» (принаймні мінімум її), то просто неможливо простежити зміни.

Так, важливим питанням доступу дівчат та жінок до професій є моніторинг та оцінювання їхньої виключності та досягнень у STEM-спеціальностях (наука, технології, інжиніринг та математика). Одним із базових показників у цій галузі є частка жінок серед випускників вищої освіти за спеціальностями STEM. До того ж наявність такої відкритої інформації дає можливість вести важливу дискусію про протидію стереотипам у професійній діяльності та навчанні. **Тож дуже важливо, щоб знеособлені дані щодо фактичного приймання за спеціальностями у закладах вищої освіти містили розподіл за такими категоріями, як стать, тип місцевості, інвалідність, статус ВПО⁴⁷.** Дані за цими категоріями для нас необхідні, щоб зрозуміти зокрема наскільки ми наближаємось до реалізації ЦСР у ліквідації гендерної нерівності у сфері освіти та забезпеченні рівного доступу до освіти та професійно-технічної підготовки всіх рівнів для вразливих груп населення.

Отже, оцінка ефективності політик також неможлива без даних, розподілених за статтю, адже в такому випадку неможливо визначити прямий або опосередкований вплив, коротко- та довгострокові результати та наслідки реалізації політики на становище різних груп хлопців і дівчат, жінок і чоловіків для усунення диспропорцій та гендерної нерівності⁴⁸.

Створити підґрунтя для суспільного діалогу

Дані з розподілом за статтю є основою для суспільних дискусій на різні важливі та актуальні для різних груп жінок та чоловіків теми: від проблем міграції, питань робочої сили, безпеки, належного врядування, руйнівної сили гендерних стереотипів, сексизму та багатьох інших.

За останній рік ще більш актуальними стали відомості про результати моніторингу міграційних процесів. Ураховуючи велику суспільну значущість цієї теми, важливо мати максимально гендерно дезагреговану інформацію. Наприклад, дані щодо тих, хто саме перетинав кордон, іноземців, які тимчасово або постійно проживають в Україні; українців, які постійно або тимчасово проживають за кордоном тощо.

Великою допомогою у протидії стереотипам можуть бути дані про участь та представленість жінок у різних сферах життєдіяльності суспільства. Наприклад, у судовій владі, серед нотаріусів, адвокатів тощо. Наразі ми не маємо цієї інформації у формі відкритих даних. Гарним прикладом в цьому контексті є Національне агентство з питань державної служби, яке готує дані з розподіленням за статтю, віком та інвалідністю та з можливістю зробити інтерсекційний аналіз⁴⁹. Загалом, рівна участь жінок і чоловіків в ухваленні рішень — це питання справедливості, поваги до прав людини та належного врядування. Дані з розподілом за статтю дають можливість проаналізувати, на яких рівнях влади в Україні не забезпечено гендерного балансу.

⁴⁷ Наявний набір даних містить такі категорії: рік вступу, освітній рівень вступу, код та назва спеціальності (спеціалізації), назва області, назва закладу освіти, код в ЄДЕБО, код головного закладу освіти в ЄДЕБО, у структурі якого перебуває заклад освіти (за наявності), форма власності та підпорядкування закладу освіти, джерело фінансування здобуття освіти особою (бюджет чи кошти фізичних та юридичних осіб) та форми здобуття освіти (денна, заочна, вечірня).

⁴⁸ Наказ Міністерства соціальної політики України від 14 квітня 2020 р. № 2 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо оцінювання гендерного впливу галузевих реформ».

⁴⁹ Дані про склад державних службовців. Станом на 31.03.2023.

Виконувати Державі зобов'язання та наблизитися до міжнародних стандартів

Україна визнає гендерну рівність однією з цілей розвитку, доєдналась до міжнародних ініціатив та партнерств, ухвалює національні стратегії та плани дій із чіткими завданнями, що стосуються усунення гендерної нерівності та розширення можливостей жінок. **Тож основою для звітування щодо прогресу в межах тих чи інших зобов'язань є, зокрема, дані, розподілені за статтю.** Наприклад, під час підготування оглядів реалізації Цілей сталого розвитку Україна⁵⁰, щорічних доповідей про становище дітей в Україні⁵¹ та ін.

У 2020 році в Україні був ухвалений перелік індикаторів (показників), у розрізі яких збираються дані для моніторингу гендерної рівності. Нині перелік містить 226 індикаторів, із яких 104 формується Державною службою статистики, решта – іншими органами державної влади, місцевого самоврядування й установами. Перелік сформований на підставі індикаторів гендерної рівності бази даних Європейської економічної комісії ООН, Евростату, глобальних і національних індикаторів Цілей сталого розвитку до 2030 року. Його затвердження створює умови для впорядкування збирання даних для моніторингу гендерної рівності, зіставних на міжнародному рівні. Тому так важливо, щоб відкриті дані, які готують розпорядники, були зіставними з цим переліком.

Деякі додаткові приклади можливого використання дезагрегованих відкритих даних з метою формування та впровадження більш цілеспрямованих та результативних політик та управлінських рішень:

Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань

Дезагрегація даних допоможе побачити структуру бізнесу та наявні тенденції, а також є передумовою впровадження гендерно-чутливої політики підтримки бізнесу. Багато жінок унаслідок широкомасштабної війни стали головами домогосподарств та мають вибудовувати нові економічні практики. Жінки-підприємці можуть бути потужним економічним ресурсом, роблячи значний внесок в економічне зростання та скорочення бідності. Вони створюють нові робочі місця для себе та інших.

Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги

Дезагрегація даних (стать, вік, місце проживання) та можливість роботи: інтерсекційний аналіз за цими категоріями дасть можливість аналізувати та відстежувати гендерні розриви, можливі дискримінаційні практики (або їх відсутність), доступність пільг тощо, не тільки за статтю, а й за іншими гендерно чутливими категоріями.

Кількість клієнтів банків та кількість відкритих клієнтами рахунків

Дезагрегація даних допоможе ідентифікувати розриви у доступі до банківських послуг, зокрема кредитування, залежно від статі, віку, місцевості проживання тощо. Це можна використати для розроблення ефективнішої гендерно чутливої політики стимулювання підприємницької діяльності.

⁵⁰ Добровільний національний огляд щодо Цілей сталого розвитку в Україні.

⁵¹ Щорічна державна доповідь про становище дітей в Україні (за підсумками 2020 року).

⁵² Розпорядження КМУ № 1571-р від 02 грудня 2020 р. «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності».

Звіт про діяльність дитячо-юнацьких спортивних шкіл (спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву)	Дезагрегація даних допоможе оцінити доступність послуг дитячо-юнацьких спортивних шкіл для дітей та юнацтва із різних груп населення (наприклад, за статтю та місцем проживання), що є передумовою формування ефективної гендерно чутливої політики їх долучення до спорту та фізичної активності.
Реєстр сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання	Дезагрегація даних, можливість інтерсекційного аналізу та оприлюднення знеособлених даних дозволить проаналізувати якість освіти та доступ до освітніх послуг для дітей із різних груп населення (наприклад, тих, які живуть в сільській місцевості). Це допоможе сформувати політики покращення доступу та якості освітніх послуг.
Медична статистична звітність	Це величезний масив даних, який становить значний суспільний інтерес та містить інформацію для побудови політики не тільки у сфері охорони здоров'я, а й у багатьох суміжних – від інфраструктури до екології. Наприклад, аналіз користування та доступу до медичних послуг для вразливих груп населення (за статтю, віком, інвалідністю, місцем проживання тощо).
Дані про надані адміністративні послуги	Дезагрегація даних допоможе оцінити доступність послуг для різних груп населення (за статтю, віком, інвалідністю, місцем проживання тощо) та розробити гендерно чутливі заходи для покращення такого доступу.
Відомості про результати моніторингу міграційних процесів	З огляду на велику актуальність та суспільну значущість цієї теми, важливо мати максимально гендерно дезагреговану інформацію. Наприклад, інформацію про тих, хто саме здійснював перетин кордону; про іноземців, які тимчасово або постійно проживають в Україні; про українців, які постійно або тимчасово проживають за кордоном, тощо.

Для кого потрібні гендерно чутливі дані

Державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування.

Саме вони потребують якісних, актуальних, гендерно чутливих та максимально дезагрегованих за статтю даних. Ця інформація дає можливість швидше та якісніше формувати регіональну та місцеву політику. Досвід демонструє, що доступ до таких даних є обмеженим, особливо для територіальних громад, через що їм потрібно робити запити до Державної служби статистики. Наразі багато з них просто користуються своєю оперативною інформацією. Особливо тепер, коли в громадах могла значно змінитись структура населення у зв'язку із зростанням кількості людей, які рятувались від війни. Отже, важливо, щоб державні службовці та посадові особи мали доступ до реєстрів та баз даних, у яких інформація буде міститись, зокрема, із розподілом за статтю.

Міжнародні організації та програми

для коректного планування та оцінювання своєї роботи в регіоні, розподілі ресурсів, порівняння поступу у сфері гендерного інтегрування не тільки в різних сферах всередині країни, але й регіоні та світі. Така інформація набула надзвичайної актуальності з огляду на обсяги допомоги, яку міжнародні структури виділяють для України у зв'язку з наслідками агресії російської федерації на території України. Інформація потрібна також на етапі підготування заявок, моніторингу дій та під час оцінювання.

Експертне середовище, дослідники та дослідниці,

які мають потребу використовувати гендерно чутливі дані у своїй роботі, зокрема, відстежувати процеси змін, які відбуваються в суспільстві, знаходити аргументи, перевіряти гіпотези тощо. Також такі дані є підґрунтям для окремих тематичних досліджень. Наприклад, дослідження та/або оцінювання доступу сільського населення до послуг. Ключовим у цьому контексті є місця проживання, що вже є чинником, який підсилює ризик обмеженого доступу до послуг. До того ж вік, стать (пов'язані з нею гендерні ролі), наявність або відсутність інвалідності, етнічна належність можуть також суттєво обмежувати можливість користування послугами. Але цього неможливо побачити без якісних даних.

Громадські організації

потребують гендерно чутливих даних у багатьох напрямках своєї роботи. По-перше, для планування, реалізації, моніторингу та оцінювання своїх проєктів та ініціатив. По-друге, для адвокації змін. Особливо, змін які стосуються груп жінок та чоловіків, які страждають від множинної дискримінації⁵³, і тих, чий голос взагалі не помітний у величезному масиві даних. По-третє, для формування стратегії своєї діяльності задля допомоги цільовим групам, із якими вони працюють. Також громадські організації надають консультаційну та експертну підтримку органам влади, беруть участь у робочих групах та консультаційних радах. Наявність гендерно чутливих даних також є важливою для організації інформаційних кампаній, актуалізації гендерних проблем та ін.

Часто саме громадські організації та експертне середовище є тими, хто формує запит на дані, розрізнені за статтю та іншими гендерно чутливими показниками.

⁵³ Термін «множинна дискримінація» використовують для загального нейтрального означення всіх випадків дискримінації за кількома дискримінаційними ознаками. Це будь-яке поєднання форм дискримінації осіб за ознаками статі, расової чи етнічної приналежності, релігійних чи інших вірувань, інвалідності, віку, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності ідентичності чи іншими ознаками, а також дискримінація, якої зазнають люди, котрі мають чи сприймаються як ті, що мають такі ознаки. Визначення: Глосарій і тезаурус Європейського інституту з гендерної рівності.

Медіа спільнота.

Особливо важливим є доступ до машиночитаних даних для медіа спільноти у зв'язку з тим великим впливом, який медіа має у контексті формування культури гендерної рівності та протидії дискримінації. Тому таким важливим для журналістів та журналісток є швидкий та легкий доступ до відкритих даних, розподілених за статтю. Вони дають можливість продемонструвати гендерні розриви, актуалізувати важливі та цікаві для розвитку суспільства питання. Також у випадку з медіа дуже актуальним є питання легкої доступності, зрозумілості та якості даних. Метадані та дашборди можуть відігравати важливу роль в забезпеченні доступу до гендерно чутливих даних для медіаспільноти.

Бізнес та стартап-середовище.

У сучасному світі дані є одним з найцінніших ресурсів для розвитку бізнесу та стартапів. Але для формування стратегій, аналізу ринку та побудови комунікацій потрібні не просто дані, а саме гендерно чутливі дані, що дозволять враховувати потреби груп жінок та чоловіків. Зокрема, великі компанії вже мають можливість збирати великі масиви гендерно чутливих даних зі своїх клієнтських баз. Однак для середнього та малого бізнесу, а також для нових підприємств важливо мати доступ до актуальних та повних гендерно чутливих даних про бізнес-середовище та громади, у яких вони працюють.

Для стартап-середовища доступ до гендерно чутливих даних є надзвичайно важливим. Він дозволяє розробити продукти та сервіси, орієнтовані на потреби різних груп жінок та чоловіків, що сприяє зростанню кількості інклюзивних ІТ-інструментів, зменшенню упереджень та підвищенню рівня гендерної рівності в суспільстві⁵⁴.

⁵⁴ Бабинська Н., Чермошенцева Н. Огляд «Гендерно чутливі дані. Огляд ситуації в Україні», станом на грудень 2021 р.

II. Методологія дослідження

Головними підходами, на яких базується дослідження, є гендерний, а також заснований на дотриманні прав людини. Також важливим елементом аналізу є інтерсекційний підхід.

У межах цього дослідження пропонується визначення інтерсекційності як теоретичного підходу до опису, розуміння та аналізу соціальних нерівностей. Жінки та чоловіки не є гомогенними групами, і тому існує потреба аналізувати дані, дезаггеговані не лише за статтю, а й з урахуванням рівня освіти, типу місцевості проживання, рівня доходів, етнічної належності, статусу інвалідності та іншими релевантними ознаками. Це необхідно для забезпечення більш чіткої картини відмінностей у статусі жінок і чоловіків, соціальних нерівностей, із якими вони стикаються, та визначення специфічних уразливих або маргіналізованих груп жінок і чоловіків⁵⁵.

Сфера відкритих даних не має бути чимось незмінним та усталеним, адже в процесі розвитку та функціонування суспільства постійно виникають нові потреби та виклики, як то внутрішнє переселення, анексія територій, пандемія, повномасштабне вторгнення тощо.

Довгі роки сприйняття гендерної інтеграції відбувалось тільки у площині відповідальності уповноваженого центрального органу виконавчої влади (нині це Міністерство соціальної політики України). Схожа ситуація спостерігається у випадку роботи з даними. Наявність і доступність гендерно чутливих даних не є відповідальністю лише Міністерства соціальної політики чи Державної служби статистики. Це питання потребує уваги, координації та узгодження дій усіх розпорядників інформації, адміністраторів реєстрів, баз даних, інформаційних систем.

Важливим поступом на цьому шляху є набуття чинності Закону України «Про офіційну статистику»⁵⁶, де суб'єктами, на яких поширюється дія цього документа, визначені:

- 1) виробники офіційної статистики та їх працівники, працівники, які від їх імені на постійній або тимчасовій основі беруть участь у проведенні статистичних спостережень;
- 2) інші державні органи, які проводять статистичні спостереження, та розпорядники адміністративних даних;
- 3) респонденти: фізичні особи-підприємці; юридичні особи; відокремлені підрозділи юридичних осіб, розташовані на території України; відокремлені підрозділи юридичних осіб України, розташовані за кордоном; фізичні особи незалежно від громадянства, які перебувають на території України, групи таких осіб; фізичні особи – громадяни України, які перебувають за кордоном, групи таких осіб;
- 4) користувачі офіційної державної статистичної інформації;
- 5) Національна рада з питань статистики.

⁵⁵ Визначення за посібником ООН Жінки «Гендерно чутливі дані: збирання, аналіз, моніторинг і поширення в Україні» (2021 р.).

⁵⁶ Закон України «Про офіційну статистику» від 16 серпня 2022 р.

Мета дослідження

Проаналізувати набори відкритих даних з погляду забезпечення їхньої гендерної чутливості; сформулювати вимоги до розподілу даних за статтю та іншими соціальними ознаками, шкал та їхніх значень; розробити рекомендації щодо внесення змін у законодавчі акти, які регулюють створення та оприлюднення таких наборів даних.

З огляду на базові підходи та мету дослідження було визначено такі дослідницькі питання:

- Чи дані збираються і поширюються із розподілом за ознакою статі (та, відповідно до потреб, за іншими гендерно чутливими показниками)?
- Чи дані відображають гендерну проблематику?
- Чи дані відповідно відображають різноманіття жінок і чоловіків і фіксують різноманіття їх життя?
- Наскільки зрозумілою та доступною є робота з даними?

З погляду оцінювання представлення даних аналіз базувався на принципах, визначених у Законі України «Про офіційну статистику»⁵⁷, а саме: актуальність; точність і надійність; своєчасність і пунктуальність; узгодженість і порівнянність; доступність і ясність.

За результатом роботи було визначено формат таблиці аналізу наборів відкритих даних, що складена згідно з вимогами міжнародних зобов'язань України (Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок⁵⁸, Пекінська платформа дій⁵⁹ та ін.) та з урахуванням аналізу Порядку денного у сфері сталого розвитку 2030⁶⁰ (український та міжнародний контекст), мінімального набору гендерних індикаторів ООН⁶¹ та українського законодавства (зокрема, Розпорядження КМУ від 2 грудня 2020 р. № 1517-р «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності», Закону України «Про офіційну статистику»).

Методи дослідження

Для реалізації мети дослідження було поєднано кількісні та якісні методи, а саме: аналіз 80 наборів відкритих даних та інтерв'ю з представниками та представницями органів влади, громадськими організаціями та рухами, які працюють у сферах відкритих даних та реалізації гендерної політики. Загалом проведено 5 інтерв'ю та опитано засобами електронного зв'язку 10 експертів, які мають досвід систематичної роботи з даними та підготовки аналітичних продуктів та стратегій, програм та заходів для органів влади.

⁵⁷ Там само

⁵⁸ The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW).

⁵⁹ The Beijing Declaration.

⁶⁰ Sustainable development Goals.

⁶¹ Minimum Set of Gender Indicators.

Дослідження було проведено за такими етапами:

- Проаналізовано міжнародні стандарти та національну нормативно-правову базу, а саме нормативно-правові акти та окремі статті НПА, що регулюють створення та оприлюднення наборів даних, щодо наявності вимог до розподілу відповідних відкритих даних за статтю та іншими соціальними показниками та перевірено, наскільки ці вимоги імплементовані до відповідних наборів відкритих даних.
- Проаналізовано підходи до розподілу відкритих даних за статтю та іншими соціальними ознаками у країнах ЄС.
- Проведено огляд та аналіз наявних досліджень та публікацій, релевантних тематиці дослідження.
- Вивчено реєстри та набори даних щодо (можливої) наявності розподілу за статтю та іншими соціальними ознаками. Зокрема, проаналізовано дані, які розміщені на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних (data.gov.ua) та в публічних електронних реєстрах (до яких був доступ).

Для реалізації мети дослідження використано такі джерела інформації:

- міжнародні НПА та національне законодавство у сфері відкритих даних;
- міжнародні НПА та національне законодавство у сфері реалізації політики рівних прав та можливостей жінок та чоловіків;
- директиви та регламенти ЄС у сфері відкритих даних;
- дані національного порталу data.gov.ua⁶²;
- дані офіційного порталу європейських даних data.europa.eu⁶³;
- дані офіційного порталу відкритих даних Великобританії data.gov.uk⁶⁴;
- публікації на офіційних сайтах органів влади;
- наявні інформаційні матеріали та дослідження;
- аналітичні документи та інформація, зібрана під час проведення індивідуальних інтерв'ю.

Ризики та припущення

Головним ризиком для дослідження є продовження повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну та обмеження оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних на порталі data.gov.ua, а також відповідних баз даних та реєстрів.

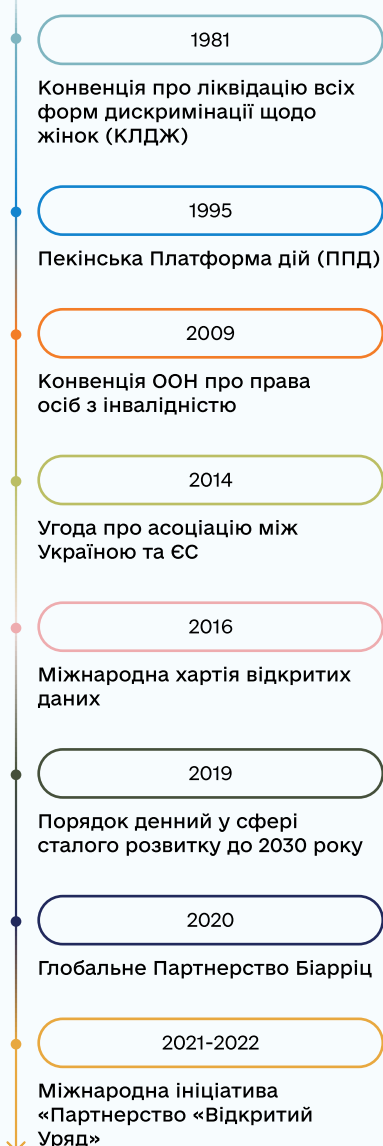
⁶² Портал відкритих даних України.

⁶³ The official portal for European data.

⁶⁴ Портал відкритих даних Великобританії.

III. Гендерно чутливі дані: огляд міжнародних зобов'язань та національного законодавства

Міжнародні зобов'язання

Україна доєдналась до більшості міжнародних зобов'язань у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків. **Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (КЛДЖ)**⁶⁵ 1979 року (ратифіковано Україною 1981 року) та факультативні протоколи до неї є одним з основних документів у сфері рівних прав та можливостей жінок та чоловіків. Конвенція спрямована на вживання в усіх галузях (політичній, соціальній, економічній, культурній тощо) усіх заходів щодо забезпечення всебічного розвитку і прогресу жінок, щоби гарантувати їм здійснення і користування правами людини та основними свободами на основі рівності з чоловіками. Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок у Заключних зауваженнях до восьмої періодичної доповіді України про виконання КЛДЖ⁶⁶ (2017 р.) закликав державу:

- розробити систему гендерних показників для покращення збору даних із розподілом за ознакою статі та іншими відповідними чинниками, які потрібні для адекватного оцінювання впливу й ефективності політик та програм, спрямованих на забезпечення гендерної рівності та розширення здійснення жінками своїх прав людини (п. 49.);
- збирати статистичні дані щодо домашнього, сексуального та інших форм насильства щодо жінок із розподілом за віком і характером взаємин між постраждалими та кривдниками;
- запровадити системний моніторинг із питань становища вразливих груп жінок, включаючи мешканок сільської місцевості; жінок із інвалідністю; жінок, які живуть з ВІЛ; постраждалих від гендерно зумовленого та домашнього насильства; представниць груп внутрішньо переміщених осіб (ВПО), ЛГБТ, національних меншин тощо.

Схожі рекомендації було озвучено в **Заключних зауваженнях до дев'ятої періодичної Доповіді України**⁶⁷.

⁶⁵ Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок.

⁶⁶ Заключні зауваження до восьмої періодичної доповіді України. Схвалені Комітетом на його шістдесят шостому засіданні (13 лютого – 3 березня 2017 р.).

⁶⁷ Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок. Заключні зауваження до дев'ятої періодичної доповіді України (2022 р.).

Серед них такі: забезпечити систематичний збір роз'єднаних за статтю даних в усіх галузях дії Конвенції, зокрема у сфері гендерно зумовленого насильства щодо жінок і захисту прав жінок із груп, що перебувають у невідгладному становищі, на основі Індикаторів для моніторингу гендерної рівності (CEDAW/C/UKR/9, п. 3) та відповідних показників ЦСР (CEDAW/C/UKR/9, п. 6), а також опублікувати такі дані відповідно до ініціативи Партнерства «Відкритий Уряд» (2021).

Відповідно до **Пекінської Платформи дій** (ППД)⁶⁸, ухваленої на четвертій Всесвітній конференції зі становища жінок у Пекіні 1995 року, у параграфі 206 (а) ППД національним, регіональним та міжнародним статистичним службам рекомендовано забезпечувати, щоб пов'язані з окремими людьми статистичні дані збиралися, упорядковувалися, аналізувалися та презентувалися з розподілом за статтю та віком, відображали проблеми, пов'язані з жінками та чоловіками в суспільстві. До того ж дані з розподілом за статтю потрібні для моніторингу прогресу у визначених ППД сферах, зокрема: бідність; освіта та професійна підготовка; здоров'я; насильство щодо жінок; економічні можливості; влада та ухвалення рішень; засоби масової інформації; навколишнє середовище; безпека; подолання наслідків збройних конфліктів; становище дівчат.

Для роботи з даними також дуже важливим є **Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року**. Загалом затверджено 17 Цілей сталого розвитку, зокрема Ціль 5 присвячена питанням забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчат. Гендерна рівність також пронизує всі 17 Цілей та відображається в 45 завданнях і 54 показниках.

В Україні також затверджено 17 цілей, серед яких Ціль 5 – «забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчат»⁶⁹.

Важливо відзначити, що наявна потреба розширення набору індикаторів національних Цілей Сталого Розвитку (ЦСР) та більшого наближення до міжнародних стандартів. Наприклад, Ціль 4 «забезпечення всеохопної і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх» містить лише 1 показник, розподілений за статтю, а саме: п. 4.6.1. Частка чоловіків серед шкільних вчителів (%). Водночас, згідно з глобальним Порядком денним, має міститись інформація про рівень участі молодих та дорослих людей у формальних та неформальних видах навчання та професійній підготовці за останні 12 місяців із розподілом за статтю. Також важливою категорією є «інвалідність» і «тип місцевості». Так, відповідно до глобального Порядку денного (п. 4.5), держави беруть на себе зобов'язання ліквідувати гендерну нерівність у сфері освіти та забезпечити рівний доступ до професійно-технічної підготовки всіх рівнів для вразливих груп, зокрема для осіб з інвалідністю⁷⁰. Відповідно, Міністерство освіти та науки має внести до наборів знеособлених відкритих даних та Єдиної державної бази з питань освіти розподіл за ознакою статі, віку, типом місцевості (сільська, міська) та інвалідності.

У контексті дослідження важливо згадати про **Конвенцію ООН про права осіб із інвалідністю** (ратифіковано Україною 2009 року). Відповідно до статті 21 Конвенції Україна повинна вживати належних заходів для надання особам із інвалідністю інформації в доступному форматі та з використанням технологій, що враховують різні форми інвалідності, своєчасно та без додаткової оплати⁷¹.

Україна також є учасницею низки міжнародних партнерств та ініціатив як у сфері відкритих даних, так і гендерної рівності.

Важливим для цілей дослідження є те, що Україна є членом **міжнародної ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд»**. Вона ґрунтується на ідеї, що відкритий уряд є більш доступним, чуйним і підзвітним громадянам і що покращення стосунків між людьми та їхнім урядом має довгострокові переваги для всіх⁷². З-поміж основних принципів та ключових зобов'язань країн-учасниць Ініціативи є:

⁶⁸ Пекінська декларація ухвалена на четвертій Всесвітній конференції зі становища жінок 15 вересня 1995 року.

⁶⁹ Указ Президента України №722/2019 Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року.

⁷⁰ UN Resolution adopted by the General Assembly on 6 July 2017.

⁷¹ Конвенція про права осіб з інвалідністю.

⁷² Офіційний сайт «Open Government Partnership».

1. підвищення доступності інформації про діяльність державних органів;
2. підтримка залучення громадянського суспільства;
3. впровадження високих стандартів професійної чесності в державному управлінні;
4. підвищення рівня доступу до нових технологій задля забезпечення відкритості та підзвітності.

Ці принципи неможливо реалізувати без якісних наборів відкритих даних. В Україні ухвалено План дій з упровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021-2022 роках⁷³. Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезагregованих даних визначено одним із окремих заходів із його реалізації. Для цього прописано відповідні кроки, зокрема: аудит ІТ-систем, реєстрів і баз даних для визначення їх структури та спроможності до збору гендерно чутливих даних, внесення змін до нормативно-правових актів щодо збору адміністративної звітності з урахуванням гендерного підходу; унесення змін до нормативно-правових актів щодо ведення державних реєстрів та програмного забезпечення реєстрів у частині запровадження показників із розподілом за статтю та іншими ознаками, потрібними для оцінювання становища/ потреб різних груп жінок і чоловіків; оприлюднення гендерно дезагregованих даних за визначеним переліком у форматі відкритих даних, зокрема через внесення зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» щодо оприлюднення відповідної інформації на вебсайтах відповідних органів та в окремому розділі на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних⁷⁴.

Також у рамках Партнерства Україна взяла на себе зобов'язання щодо реалізації права осіб із інвалідністю на участь в суспільному житті в умовах електронного урядування (використання національних електронних послуг, сервісів, мобільних застосунків) та визнала потребу в спеціальному програмному забезпеченні, яке спрощуватиме доступ осіб із інвалідністю до інтернет-ресурсів та перевірятиме відповідність вебсайтів спеціальним вимогам.

У 2016 році Україна приєдналася до **Міжнародної хартії відкритих даних**⁷⁵. Це міжнародна ініціатива, що сприяє співпраці, ухваленню та реалізації спільних принципів, стандартів і найкращих практик відкритих даних у всьому світі. Її цілями є поширення демократії, боротьба з корупцією та сприяння економічному зростанню. Розпорядженням КМУ від 21.11.2018 р. № 900-р затверджений План дій із реалізації принципів Міжнародної хартії відкритих даних⁷⁶. Хартією визначено шість принципів відкритих даних: відкритість за замовчуванням, оперативність, доступність використання, інтероперабельність, постійна застосовність, інклюзивність розвитку⁷⁷. У другому принципі (оперативність) серед зобов'язань зазначено таке: наскільки це можливо, оприлюднювати дані з розподілом до найнижчих адміністративних рівнів, зокрема за статтю, віком, доходами та іншими категоріями. Уряди повинні, наскільки це можливо, надавати дезагregовані дані.

У 2020 році Україна приєдналася до **Глобального Партнерства Біарріц**. Його метою є консолідація зусиль міжнародної спільноти та посилення відповідальності задля досягнення рівності жінок і чоловіків. Україна як учасниця «Партнерства Біарріц», відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1578-р⁷⁸, взяла на себе зобов'язання в п'яти сферах:

1. розвиток інклюзивного та гендерно чутливого публічного простору, дружнього до сімей з дітьми та маломобільних груп населення;

⁷³ Розпорядження КМУ від 24 лютого 2021 р. № 149-р «Про затвердження плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021-2022.

⁷⁴ Розпорядження КМУ від 24 лютого 2021 р. № 149-р «Про затвердження плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021-2022.

⁷⁵ Розпорядження КМУ від 22 вересня 2016 р. № 686-р «Деякі питання приєднання до Міжнародної хартії відкритих даних».

⁷⁶ Розпорядження КМУ від 21 листопада 2018 р. № 900-р «Про затвердження плану дій з реалізації принципів Міжнародної хартії відкритих даних».

⁷⁷ International Open data charter.

⁷⁸ Розпорядження КМУ від 16 грудня 2020 р. № 1578-р «Про затвердження плану заходів з реалізації зобов'язань Уряду України, взятих в рамках міжнародної ініціативи «Партнерство Біарріц» з утвердження гендерної рівності».

2. забезпечення наскрізності принципів гендерної рівності в освіті;
3. протидія домашньому та гендерно зумовленому насильству;
4. зменшення розриву в оплаті праці жінок і чоловіків;
5. реформування законодавства у сфері соціальних відпусток, пов'язаних із народженням дитини та доглядом за нею.

Перед оглядом національного законодавства важливо згадати **Угоду про асоціацію між Україною та ЄС** (2014 р.), де окремою главою передбачено, що сторони посилюватимуть діалог та співробітництво, зокрема, з метою забезпечення гендерної рівності та недискримінації⁷⁹.

Національне законодавство

Ключовим національним законодавчим актом після Конституції України, що присвячений питанням забезпечення гендерної рівності, є Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» (ухвалений 2005 року)⁸⁰. Закон ставить за мету досягнення паритетного становища жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства. Окремою статтею (ст. 5) покладається зобов'язання на центральний орган виконавчої влади в галузі статистики забезпечувати збирання, опрацювання, аналіз, поширення, збереження, захист та використання статистичних даних щодо показників становища жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства, а також щодо насильства за ознакою статі, які є репрезентативними та зіставними, згруповані за статтю і збираються на постійній основі. Утім, це створює неабиякий виклик перед Державною службою статистики з генерації та репрезентації даних, якщо інформація не збирається іншими розпорядниками. Фактично Держстат послуговується або своїми дослідженнями, або даними, які надають розпорядники інформації (у разі, якщо вони зібрані та подані відповідно до визначених методик та валідовані Держстатом), та узагальнює їх у своїх виданнях. Інакше користувач просто не має цих даних.

Правила ЄС вимагають, щоб держави-члени буди здатні виробляти статистику на основі принципів професійної незалежності, неупередженості, надійності, прозорості та конфіденційності. Є спільні правила щодо методології збирання, вироблення та поширення статистичної інформації. Співпрацю у сфері статистики охоплює глава 5 «Статистика» (статті 356–359) Угоди про асоціацію⁸¹.

Законом України «Про офіційну статистику» передбачено зміцнення координаційної ролі Державної служби статистики України (Держстату) і створення Національної ради з питань статистики. Програмою розвитку державної статистики до 2023 року визначено потребу гармонізувати нормативну базу, методологію та показники державних статистичних спостережень із статистичними вимогами ЄС (Acquis Communautaire). Також визначена необхідність розроблення відповідної «дорожньої карти» та створення національної платформи для звітування за показниками ЦСР, яка повинна складатися з таких трьох компонентів, як портал збирання або представлення даних, що дасть змогу різним розпорядникам даних представляти/розміщувати дані; база даних для складення показників; портал поширення даних, на якому користувачі зможуть знайти таблиці, документи (методичні, методологічні тощо) та публікації. Створення порталу поширення даних може також стати частиною комунікаційної стратегії. У Плані заходів із виконання Програми розвитку державної статистики до 2023 року визначено потребу внесення змін до низки методик роботи з даними та внесення показників за статтю, віком, освітою, професійними групами та ін⁸².

⁷⁹ Угода про асоціацію між Україною з однієї сторони та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами з іншої сторони.

⁸⁰ Стаття 5. Відображення органами державної статистики показників становища жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства Центральний орган виконавчої влади в галузі статистики забезпечує збирання, опрацювання, аналіз, поширення, збереження, захист та використання статистичних даних щодо показників становища жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства, а також щодо насильства за ознакою статі, які є репрезентативними та зіставними, згруповані за статтю і збираються на постійній основі. Статистичні дані, зазначені в частині першій цієї статті, є невід'ємною складовою державної статистичної звітності.

⁸¹ Угода про асоціацію між Україною з однієї сторони та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами з іншої сторони.

⁸² Постанова КМУ від 27 лютого 2019 р. № 222 Про затвердження Програми розвитку державної статистики до 2023 року.

Вимоги до розширення збирання та використання гендерно чутливих даних вміщені в низці нормативно-правових актів та урядових зобов'язань.

Національна стратегія у сфері прав людини та план дій з її реалізації на 2021– 2023 роки⁸³

визначають сфери, де мають міститися дані за ознакою статі, наприклад у п. 45 чітко визначено завдання щодо запровадження узагальнення інформації з даними, розподіленими за віком та статтю, про розгляд судами справ щодо домашнього насильства.

Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року

та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022–2024 роки чітко визначає, що перелік адміністративних даних, формованих органами державної влади, потребує перегляду з метою внесення гендерно чутливих показників⁸⁴. Рівень застосування органами державної влади під час формування державної політики розподілу наявних даних за статтю залишається низьким, що не дає змоги враховувати потреби окремих груп жінок і чоловіків, передусім тих, які зазнають дискримінації за декількома ознаками. Отже, унаслідок цього порушено один із принципів Цілей сталого розвитку – не залишати нікого осторонь⁸⁵.

Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні

на період до 2030 року визначає своєю метою створення безперешкодного середовища для всіх груп населення, забезпечення рівних можливостей кожній людині реалізовувати свої права, отримувати послуги на рівні з іншими через інтегрування фізичної, інформаційної, цифрової, соціальної та громадянської, економічної та освітньої безбар'єрності до всіх сфер державної політики. Одним з очікуваних результатів Стратегії є отримання інформації в найзручніший спосіб⁸⁶.

Стратегія людського розвитку

містить окремих розділ, присвячений забезпеченню рівності чоловіків та жінок, та відповідну стратегічну ціль⁸⁷. Стратегічна ціль 5. «Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в усіх сферах життя суспільства та впровадження кращих європейських стандартів гендерної рівності». На виконання Стратегії ухвалено План дій, одним із завдань якого визначено увідповіднення наявних в Україні статистичних показників міжнародним стандартам; запровадження додаткових спостережень або внесення до нинішніх спостережень додаткових показників з метою повного відображення становища жінок і чоловіків в Україні (п. 199) через урахування під час розроблення форм звітності у різних сферах показників із розподілом за статтю, зокрема за віком, місцем проживання, іншими ознаками⁸⁸.

⁸³ Указ Президента України 24 березня 2021 року №119/2021 «Про Національну стратегію у сфері прав людини».

⁸⁴ Розпорядження КМУ від 12 серпня 2022 р. № 752-р Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022–2024 роки.

⁸⁵ Не залишати нікого осторонь – центральна трансформаційна мета сталого розвитку для викорінювання бідності в усіх її формах, подолання дискримінації та відторгнення (ексклюзії), зменшення нерівності та вразливості, які обмежують доступ людини до суспільних благ та унеможливають її повноправну участь у житті соціуму та держави.

⁸⁶ Розпорядженням КМУ від 14 квітня 2021 р. № 366-р Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року.

⁸⁷ Указ Президента від 2 червня 2021 року № 225/2021 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію людського розвитку».

⁸⁸ Розпорядження КМУ від 9 грудня 2021 р. № 1617-р План заходів з реалізації Стратегії людського розвитку на 2021–2023 роки.

Державна соціальна програма забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року

(чинна станом на 1 жовтня 2023 року)⁸⁹. Так, одним із очікуваних результатів Програми (п. 4) визначено розширення переліку статистичних показників за ознакою статі з розподілом за іншими основними ознаками (вік, місце проживання, інвалідність, соціально-економічний статус тощо).

Національний план дій з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН із ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної доповіді України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок на період до 2021 року

(чинний станом на 1 жовтня 2023 року)⁹⁰. Зокрема, п. 22. — забезпечення комплексного і ефективного формування політик і програм, спрямованих на досягнення гендерної рівності, з урахуванням необхідності дотримання прав людини, а також удосконалення процедури збору даних за ознакою статі та з урахуванням інших відповідних факторів, необхідних для оцінки результативності та ефективності таких стратегій і програм. У п. 54 заплановано розроблення системи гендерних показників для покращення збирання даних за ознакою статі та іншими відповідними чинниками, які потрібні для адекватного оцінювання впливу і ефективності політик та програм, спрямованих на забезпечення гендерної рівності та розширення здійснення жінками своїх прав людини, забезпечення надання технічної допомоги відповідними структурами ООН, а також розширення співпраці з жіночими об'єднаннями, які могли б допомогти збирати точні дані.

Національний план дій із виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року⁹¹

Одним із принципів НПД визначено об'єктивність та обґрунтованість положень Національного плану щодо визначення наявних проблем, їх оцінювання, а також пошуку найбільш оптимальних варіантів їх розв'язання на основі адміністративних даних, статистичної інформації, результатів моніторингу дотримання прав і свобод людини тощо.

Розпорядження КМУ від 02 грудня 2020 р. N 1517-р «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності»⁹²

у якому вміщено перелік індикаторів, гармонізованих із деякими сферами Пекінської Платформи дій та завданнями ЦСР. Загалом 226 індикаторів, із яких 104 формуватимуться Державною службою статистики, решта — іншими органами державної влади, місцевого самоврядування й установами. Індикатори згруповані за 12 тематичними розділами: 1) «Населення»; 2) «Народжуваність, сім'я та домогосподарство»; 3) «Зайнятість та економіка»; 4) «Освіта»; 5) «Суспільне життя та прийняття рішень»; 6) «Здоров'я та смертність»; 7) «Правопорушення та насильство»; 8) «Наука та ІКТ»; 9) «Баланс трудового життя»; 10) «Соціальний захист»; 11) «Фізична культура та спорт»; 12) «Жінки. Мир. Безпека».

⁸⁹ Постанова КМУ від 11 квітня 2018 р. № 273 Про затвердження Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року.

⁹⁰ Розпорядженням КМУ від 5 вересня 2018 р. № 634-р Національний план дій з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН із ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної доповіді України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок на період до 2021 року.

⁹¹ Розпорядження КМУ від 28 жовтня 2020 р. № 1544-р Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року.

⁹² Розпорядження КМУ від 02 грудня 2020 р. N 1517-р Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності.

Наказ Міністерства фінансів України від 2 січня 2019 року № 1 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі»

містить гендерний підхід до розроблення політик на основі гендерного аналізу та подальшого оцінювання ефективності на основі зібраних даних, розподілених за статтю та іншими ознаками⁹³.

Інструкція щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів⁹⁴

не тільки дає визначення таких понять, як «гендер» та «гендерний підхід», а й окремо визначає, що під час гендерного аналізу (який є базою для впровадження гендерного підходу) використовуються статистичні дані з розподілом за статтю, віком, місцем проживання, ознаками інвалідності та ін., що стосуються проблеми, на розв'язання якої спрямовується нормативно-правовий акт.

Методичні рекомендації щодо оцінювання гендерного впливу галузевих реформ

визначають необхідність виявлення відмінностей у становищі, потребах, доступі до ресурсів різних груп жінок і чоловіків, на які має/матиме вплив галузева реформа та визначення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади можливих позитивних і негативних наслідків реалізації галузевої реформи для різних груп та/або конкретної групи жінок/чоловіків, що само по собі неможливо без даних, розподілених не тільки за статтю, а й іншими ознаками⁹⁵.

Наказ Міністерства соціальної політики від 27 грудня 2022 р. №359 «Про затвердження Методичних рекомендацій з реалізації гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, на рівні територіальних громад»⁹⁶

та інші НПА, де сама логіка їх виконання не можлива без наявності якісних даних, розподілених за статтю. Наприклад, під час гендерного аудиту підприємств, установ та організацій слід провести аудит політики щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (аналіз процесів ухвалення рішень та участі в них жінок і чоловіків, статистичних та адміністративних даних, які характеризують діяльність підприємства, установи, організації у цій сфері)⁹⁷.

⁹³ Наказ Міністерства фінансів України від 2 січня 2019 року № 1 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо (...)».

⁹⁴ Наказ Мінсоцполітики від 07.02.2020 № 86.

⁹⁵ Наказ Міністерства соціальної політики України від 4.04.2020 № 257 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо оцінювання гендерного впливу галузевих реформ».

⁹⁶ Наказ Міністерства соціальної політики України від 27.12.2022 № 359 «Про затвердження Методичних рекомендацій з реалізації гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, на рівні територіальних громад».

⁹⁷ Наказ Міністерства соціальної політики України 09.08.2021 № 448 Методичні рекомендації щодо проведення гендерного аудиту підприємствами, установами та організаціями.

Законом України «Про доступ до публічної інформації» визначено, що є публічною інформацією у формі відкритих даних. Відповідно до ст. 10¹, це публічна інформація у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання⁹⁸. Публічна інформація у формі відкритих даних згідно з цим Законом має оприлюднюватись усіма розпорядниками публічної інформації на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних (далі – Портал).

Одним з принципів забезпечення доступу до публічної інформації є рівноправність, незалежно від ознак раси, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак (ст. 4).

Закон містить вимоги до розміщення персональних даних фізичної особи, які оприлюднюються та надаються на запит у формі відкритих даних у разі дотримання конкретних умов. Зокрема, персональні дані мають бути знеособлені та захищені відповідно до Закону України «Про захист персональних даних»⁹⁹. Також засадничим НПА у сфері відкритих даних є Постанова КМУ від 21 жовтня 2015 р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних», яка регулює сферу відкритих даних та містить Перелік наборів даних, що підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, вимоги до формату і структури їх наборів¹⁰⁰.

У Законі України «Про доступ до публічної інформації» та в Постанові КМУ № 835 відсутні вимоги щодо оприлюднення даних, розподілених за статтю.

Наразі функціонування сфери відкритих даних обмежено дією воєнного стану. Згідно із Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», фізичні особи, фізичні особи – підприємці та юридичні особи мають право не подавати статистичні та фінансові звіти у період дії воєнного стану або стану війни та протягом трьох місяців після його припинення. Відповідно до Постанови КМУ від 12 березня 2022 р. № 263 про «Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану» міністерства, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, державні та комунальні підприємства, установи, організації, що належать до сфери їх управління, мають право зупиняти, обмежувати роботу інформаційних, інформаційно-комунікаційних та електронних комунікаційних систем, а також публічних електронних реєстрів¹⁰¹.

Отже, навіть з огляду на те, що вимоги щодо оприлюднення даних, розподілених за статтю, не містяться ні в Законі «Про доступ до публічної інформації», ні в Постанові КМУ № 835, національне законодавство у сфері гендерної рівності дає досить широке підґрунтя для інтеграції гендерного підходу у сферу відкритих даних.

⁹⁸ Закон України «Про доступ до публічної інформації» (Редакція від 31.03.2023).

⁹⁹ Закон України Про захист персональних даних (Редакція від 27.10.2022).

¹⁰⁰ Постанова КМУ від 21 жовтня 2015 р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних».

¹⁰¹ Постанова КМУ від 12 березня 2022 р. № 263 «Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану».

IV. Відкриті дані та гендерна рівність: європейська правова база та кращі практики

Країни Європейського Союзу мають послідовну політику та формують тренди у сферах як відкритих даних, так і реалізації гендерної політики.

Основні нормативно-правові акти, які визначають політику у сфері відкритих даних ЄС:

Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних

Директива 2019/1024/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 20 червня 2019 року щодо відкритих даних та повторного використання інформації державного сектору

Конвенція Ради Європи про доступ до офіційних документів

Регламент Європейського Парламенту і Ради №2016/679 від 27 квітня 2016 про захист фізичних осіб у сфері обробки персональних даних і вільний рух таких даних, а також про скасування Директиви 95/46/ЄС

Імплементативний Регламент Комісії (ЄС) С/2022/9562 від 21 грудня 2022 року

Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних

(ETS № 108) / Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data (ETS No. 108)¹⁰² ратифікована Україною¹⁰³. Конвенція була відкрита для підписання 28 січня 1981 року і стала першим в історії міжнародним зобов'язальним договором про потребу захисту персональних даних. Конвенція встановила основні принципи захисту даних та правила, які застосовуються дотепер, стала підґрунтям національного законодавства багатьох країн світу. Метою Конвенції є забезпечення для кожної особи, незалежно від її громадянства або місця проживання, дотримання її прав та основоположних свобод, зокрема її права на недоторканність приватного життя, у зв'язку з автоматизованим обробленням персональних даних, що її стосуються. У Конвенції визначені основні принципи захисту даних: якість даних (сумлінно і законно отримуватись та обробляться; бути адекватними, відповідними та точними тощо); особливі категорії даних (персональні дані, що свідчать про расову приналежність, політичні, релігійні чи інші переконання, а також дані щодо здоров'я або статевого життя, засудження в кримінальному порядку не можуть автоматизовано оброблятися, якщо внутрішнє законодавство не забезпечує відповідних гарантій); безпека та додаткові гарантії для суб'єкта даних.

Конвенція Ради Європи про доступ до офіційних документів

(CETS № 205) / Council of Europe Convention on Access to Official Documents (CETS No. 205)¹⁰⁴. Конвенція набула чинності 01 грудня 2020 р. для 10 країн, які її ратифікували (Україною ратифіковано 20 травня 2020 р.). У Конвенції зазначено, що всі офіційні документи є в принципі публічними і можуть бути обмежені в доступі лише для захисту інших прав та законних інтересів. Конвенція встановлює набір мінімальних стандартів для належного і справедливого оброблення запитів на доступ до офіційних документів, включаючи зобов'язання держави забезпечити доступ до ефективного і незалежного механізму перегляду рішень у випадку відмов надати доступ. Зокрема, Конвенція визначає право доступу до офіційних документів (в п.1 ст. 2) без дискримінації за будь-якою ознакою. Важливо, що Конвенція встановлює, що здійснення права доступу до офіційних документів надає суспільству джерело інформації та допомагає громадськості формувати думку про стан суспільства та про державні органи; сприяє єдності, результативності, ефективності та підзвітності державних органів. Отже, забезпечення доступу до офіційних документів сприяє прозорості, доброму врядуванню та демократії.

¹⁰² Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних. Режим доступу:

¹⁰³ Україна ратифікувала Конвенцію 06 липня 2010 р., дата набуття чинності – 01 січня 2011 року.

¹⁰⁴ Конвенція Ради Європи про доступ до офіційних документів, ратифіковано із заявами Законом № 631-ІХ від 20.05.2020

Регламент Європейського Парламенту і Ради №2016/679 від 27 квітня 2016 про захист фізичних осіб у сфері обробки персональних даних і вільний рух таких даних, а також про скасування Директиви 95/46/ЄС

(Загальний регламент захисту даних) / Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation) (Text with EEA relevance)¹⁰⁵. Регламент встановлює норми щодо захисту фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і норми про вільний рух персональних даних, захищає фундаментальні права і свободи фізичних осіб, зокрема їхнє право на захист персональних даних. У Регламенті визначено принципи опрацювання персональних даних, а саме: законність, правомірність і прозорість; цільове обмеження; мінімізація даних; точність; обмеження зберігання; цілісність і конфіденційність; підзвітність. Також у Регламенті прописані умови надання згоди; умови, застосовні до згоди дитини у сфері послуг інформаційного суспільства; опрацювання спеціальних категорій персональних даних (розкривають расову чи етнічну приналежність, політичні переконання, релігійні чи філософські вірування, членство в професійних спілках; генетичних та біометричних даних для єдиної ідентифікації фізичної особи; щодо стану здоров'я, чи статевого життя фізичної особи, чи її сексуальної орієнтації); опрацювання персональних даних про судимості і кримінальні злочини та опрацювання, що не вимагає ідентифікації. У Регламенті визначено необхідні заходи для забезпечення персональних даних. Заохочується розроблення кодексів поведінки, спрямованих на сприяння належному застосуванню Регламенту.

Директива 2019/1024/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 20 червня 2019 року щодо відкритих даних та повторного використання інформації державного сектору (оновлена)

/ Directive (EU) 2019/1024 of the European Parliament and of the Council of 20 June 2019 on open data and the re-use of public sector information (recast)¹⁰⁶. Директива запровадила нові правила (мінімальний набір правил), що регулюють сферу повторного використання інформації та відкритих даних, та практичні засоби сприяння повторному використанню наявних документів, що належать органам публічного сектору. Держави-члени ЄС були зобов'язані імплементувати Директиву 2019/1024/ЄС до 17 липня 2021 р.

Ключові зміни у сфері відкритих даних, визначені Директивою: безоплатне вторинне використання всієї інформації державного сектору; відкритість за замовчуванням; визначення наборів даних високої цінності (геопросторові дані; спостереження землі та довкілля; метеорологічні; статистика; компанії та володіння компаніями; транспорт) та забезпечення безоплатного доступу до них за допомогою інтерфейсу прикладного програмування (API); доступність динамічних даних та даних досліджень, що фінансуються державою; поширення застосувань норм Директиви на комп'ютерні програми та певні публічні підприємства; додаткові запобіжники ексклюзивних угод у сфері доступу до інформації.

¹⁰⁵ Загальний регламент про захист даних

¹⁰⁶ Directive (EU) 2019/1024 of the European Parliament and of the Council of 20 June 2019 on open data and the re-use of public sector information (recast)

Імплементаційний Регламент Комісії (ЄС) C/2022/9562 від 21 грудня 2022 року,

який встановлює перелік конкретних наборів даних високої цінності та механізми їх оприлюднення та повторного використання / Commission Implementing Regulation (EU) C/2022/9562 of 21 December 2022 laying down a list of specific high-value datasets and the arrangements for their publication and re-use¹⁰⁷. Цей Регламент є обов'язковим у повному обсязі та безпосередньо застосовується в усіх державах-членах. Цей Імплементаційний регламент:

1) встановлює перелік наборів даних високої цінності: (геопросторові дані; спостереження землі та довкілля; метеорологічні; статистичні; компанії та володіння компаніями; транспорт/мобільність). Основною метою створення загальноєвропейського переліку наборів даних високої цінності є забезпечення того, щоб публічні дані з найвищим соціально-економічним потенціалом були доступні для повторного використання з мінімальними юридичними та технічними обмеженнями та безоплатно.

Важливо відзначити, що із визначених 6 наборів даних високої цінності гендерно чутливі ознаки «стать», «вік» та інші прописано для такої категорії, як «статистичні дані». Зокрема, у ній мають міститись дані щодо населення (стать, вік, тип місцевості, Індекс людського розвитку (HDI) та ін.), рівень бідності (стать, вік, рівень освіти та ін.), зайнятість (стать, вік, рівень освіти, тип місцевості);

2) визначає порядок публікації та повторного використання наборів даних високої цінності, зокрема, відповідні умови повторного використання та мінімальні вимоги до поширення даних через інтерфейси прикладного програмування (API).

Щодо всіх тематичних категорій, особливо «компанії та володіння компаніями», державам-членам рекомендується виходити за межі мінімальних вимог щодо обсягу наборів даних та домовленостей про повторне використання, викладених у цьому Регламенті.

В Аналітичному звіті «Про відповідність українського законодавства європейському у сфері відкритих даних»¹⁰⁸ зазначалось, що загалом поточне законодавство України у сфері відкритих даних є «значно більш сприятливим за чинні вимоги ЄС», а Закон України «Про доступ до публічної інформації» та Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» від 21.10.2015 р. N 835 відповідають вимогам Директиви 2019/1024/ЄС, за винятком певних положень.

Відповідальним за реалізацію політики ЄС щодо відкритих даних є Генеральний директорат із комунікаційних мереж, контенту та технологій (DG CONNECT) Європейської Комісії¹⁰⁹.

Політика у сфері відкритих даних ЄС формується з урахуванням 6 пріоритетів Європейської Комісії на 2019–2024 рр.: європейський зелений курс; адаптація до цифрової епохи; економіка, яка працює для людей; посилення ролі Європи у світі; просування європейського стилю життя; новий поштовх для європейської демократії¹¹⁰.

За ініціативи Європейської комісії 2021 року був створений (через трансформацію двох порталів, які існували до цього) портал європейських даних data.europa.eu як єдина точка доступу до публічної інформації з національних, регіональних і тематичних порталів відкритих даних країн ЄС, центральних інституцій ЄС, а також країн-партнерів союзу¹¹¹. Основною метою

¹⁰⁷ Commission Implementing Regulation (EU) C/2022/9562 of 21 December 2022 laying down a list of specific high-value datasets and the arrangements for their publication and re-use

¹⁰⁸ Про відповідність українського законодавства європейському у сфері відкритих даних. Аналітичний звіт.

¹⁰⁹ Генеральний директорат із комунікаційних мереж, контенту та технологій (DG CONNECT) Європейської Комісії

¹¹⁰ The European Commission's priorities for 2019-24

¹¹¹ European Data Portal

порталу data.europa.eu є покращення доступу до відкритих даних, сприяння публікації високоякісних відкритих даних на всіх рівнях, створення впливу завдяки повторному використанню відкритих даних. Станом на 20.04.2023 р. портал відкритих даних data.europa.eu нараховує понад 1,5 мільйона наборів даних, що зібрані у 178 каталогах із 36 країнах. Україна оприлюднює набори даних на Європейському порталі даних з 2018 року.

Дуже актуальним питанням є забезпечення якості метаданих, що має на меті допомогти розпорядникам даних і порталам даних перевіряти свої метадані на відповідність різним індикаторам. У Методології забезпечення якості метаданих (Metadata Quality Assessment Methodology) передбачено запровадження таких параметрів оцінювання: можливість пошуку/ findability, доступність/ accessibility, інтероперабельність/ interoperability, повторне використання/ reusability, контекстуальність/ contextuality¹¹². Рейтинг якості метаданих України станом на травень 2023 р.: «відшукуваність/ findability» — 30/100, «доступність/ accessibility» — 45/100, «сумісність/ interoperability» — 58/110, «багаторазовість/ reusability» — 29/75, «контекстуальність/ contextuality» — 5/20. Загальний рейтинг — «суттєвий/ sufficient» (167/405)¹¹³.

З 2015 року проводиться щорічне дослідження зрілості відкритих даних, яке дають уявлення про розвиток, досягнутий у сфері відкритих даних у Європі¹¹⁴. Такий моніторинг покликаний допомогти країнам-учасникам краще зрозуміти свій рівень зрілості у сфері відкритих даних, прогрес у часі, знайти галузі для вдосконалення та порівняти свою зрілість із показниками інших країн¹¹⁵. За результатами цього дослідження можна простежити тенденції й тренди в загальній політиці та практиці формування сфери відкритих даних у Європі. Зокрема, визначено такі основні тенденції: 1) хороший рівень готовності держав-членів ЄС до майбутніх зобов'язань, що стосуються наборів даних високої цінності; 2) оцінювання впливу відкритих даних є пріоритетом, але все ще залишається серйозним викликом по всій Європі. Адже дані потрібні не самі по собі, а саме з огляду на той вплив, який вони чинять, і зміни, до яких вони приводять¹¹⁶.

На сьогодні не існує єдиного підходу до визначення відкритих даних та оцінювання їх впливу. Рекомендовано формувати стратегії розвитку та політики у сфері відкритих даних, ґрунтуючись на Керівництві кращого регулювання та інструментарії. У 2021 році Європейська Комісія опублікувала «Керівництво з кращого регулювання» (Better regulation guidelines), у якому звертається увага на потребу провести оцінювання впливу¹¹⁷. Керівництво, зокрема, спирається на комплексний підхід, який визначає, що політики мають охоплювати всі відповідні економічні, соціальні та екологічні наслідки, усі зацікавлені сторони та кожну фазу політичного циклу. Зокрема, будь-які значні впливи на **гендерну рівність**, територіальні та сільські питання, а також геополітичний контекст мають бути прозоро оцінені та представлені.

Важливо визначити, що країни ЄС мають потужний інструментарій оцінки гендерного впливу, яка нерозривно пов'язана з даними. За визначенням Європейської Комісії, **«оцінка гендерного впливу — це процес порівняння та оцінки, відповідно до гендерних критеріїв, поточної ситуації та очікуваних тенденцій розвитку, які стануть результатом запропонованої політики»**¹¹⁸. Оцінка передбачає двосторонній підхід: аналіз поточної ситуації, пов'язаної із гендерною рівністю, та прогнозований вплив рішень на жінок і чоловіків після впровадження законодавчих / нормативно-правових актів, політики чи програм¹¹⁹. Наприклад, у Франції з 2012 року

¹¹² Metadata Quality Assessment Methodology

¹¹³ Чим вищий бал — тим краще становище за відповідним параметром. Сукупний рейтинг-діапазон такий: 351-405 — чудово (excellent), 221-350 — добре (good), 121-220 — достатньо (sufficient), 0-120 — погано (bad).

¹¹⁴ Open Data Maturity in Europe

¹¹⁵ Рівень зрілості у сфері відкритих даних оцінюється за чотирма параметрами: державна політика, функціонал національного порталу відкритих даних, якість та вплив відкритих даних. У дослідженні країни об'єднані в чотири різні групи (від найбільш зрілих до найменш): задають тренди; швидко розвиваються; послідовники та початківці.

¹¹⁶ Open Data Maturity Report 2022

¹¹⁷ Better Regulation Guidelines

¹¹⁸ A guide to gender impact assessment.

¹¹⁹ What is Gender Impact Assessment

встановлено внесення гендерної проблематики в оцінювання впливу законопроектів та зазначено, за яких умов має оцінюватися гендерний вплив. В Австрії, починаючи з 2013 року, НПА повинні бути перевірені щодо їх впливу на гендерну рівність і визначені політичні сфери (фінансовий, економічний, екологічний та соціальний вплив, а також вплив на споживачів, громадян і дітей). Якщо виявлено істотний вплив на одну із визначених сфер, закони підлягають поглибленому оцінюванню. У Королівстві Бельгія 2013 року ухвалено Закон «Оцінювання нормативного/регуляторного впливу» (the Regulatory Impact Assessment), відповідно до якого всі нові НПА, що будуть представлені на розгляд Ради Міністрів, мають проходити процедуру оцінювання, яка об'єднує п'ять інструментів, зокрема і гендерний тест. Останній проводиться на початковій стадії розроблення політики з метою визначення впливу нових регулювань на жінок і чоловіків¹²⁰.

Тобто в країнах ЄС існує ширша рамка зобов'язань щодо використання даних із розподілом за статтю та інших гендерно чутливих даних.

Одним із засадничих документів реалізації першочергових завдань політики гендерної рівності є Стратегія гендерної рівності 2020–2025 (Gender Equality Strategy 2020–2025)¹²¹. У Стратегії передбачений більш широкий перелік цілей, тобто основних викликів для ЄС, зокрема у питаннях екології, цифрової трансформації та демографічних змін, які мають гендерний аспект. Так, у Стратегії визначено, що збір та аналіз даних з урахуванням гендерно-вікових показників має вирішальне значення для дослідження гендерної проблематики, а також для розроблення, реалізації політики, пристосованої до конкретних потреб різних груп.

Суголосно реалізації Стратегії ухвалено План дій ЄС із гендерної рівності на 2021–2025 роки (EU Gender Action Plan III), який поширюється на зовнішніх партнерів та має на меті прискорити прогрес у розширенні прав і можливостей жінок і дівчат та захистити досягнення у сфері гендерної рівності, досягнуті за 25 років від ухвалення Пекінської декларації та її Платформи дій. Важливо, що одним із мінімальних стандартів, який має запроваджуватися при розробці всіх зовнішніх програм, що фінансуються ЄС, є застосування гендерно-чутливих та гендерно дезаггегованих показників і статистичних даних для моніторингу та оцінювання¹²².

Важливість врахування гендерних аспектів під час формування політики відкритих даних висвітлюється в окремих розвідках та ініціативах.

Цікавими з огляду на завдання досліджень вважаємо такі:

1. «Гендер та прозорість бенефіціарних власників» / «Gender and beneficial ownership transparency»¹²³ (розглядається питання додаткових переваг від збору та використання гендерно дезаггегованих даних щодо бенефіціарних власників, а також потенційної цінності та ризиків публікації цих даних, оскільки дані з розбивкою за статтю є критично важливими для досягнення цілей гендерної рівності).
2. «Переосмислення впливу відкритих даних» / «Rethinking the impact of open data»¹²⁴ (підготовлено в межах проекту data.europa.eu; перше у серії з чотирьох досліджень, що мають на меті створити стандартну методологію для оцінювання впливу відкритих даних, яка може бути використана для всіх європейських країн).
3. «Огляд кейсів використання» / «The Use Case Observatory»¹²⁵ (підготовлено в межах

¹²⁰ Законодавче регулювання проведення гендерних експертиз законопроектів в країнах Європейського Союзу.

¹²¹ Gender Equality Strategy 2020–2025.

¹²² EU Gender Action Plan III.

¹²³ «Gender and beneficial ownership transparency», by Lubumbe Van de Velde, 28.04.2022.

¹²⁴ Rethinking the impact of open data.

¹²⁵ The Use Case Observatory.

дослідницького проекту спостереження за 30 кейсами повторного використання відкритих даних протягом 3 років (2022–2025 рр.)). Це перший огляд із серії трьох досліджень, що мають оцінити, як відкриті дані створюють вплив, поділитися викликами та досягненнями кейсів повторного використання відкритих даних, а також доповнити інсайтами методологію оцінки впливу відкритих даних. Наприклад, кейс Wonder Wanderlust Women (WWW) (Італія) — це портал, який сприяє відкриттю нових шляхів мобільності та можливостей для молодих людей, особливо жінок, по всій Європі. Для цього WWW використовує велику кількість відкритих даних, щоб допомогти жінкам у віці від 20 до 35 років знайти найбільш відповідне місце в Європі для навчання, роботи й життя. Інформація, яку надає WWW, надходить з різних відкритих джерел даних, включаючи data.eurora.eu та пов'язаних з ним порталів. Наприклад, WWW спирається на набори даних про мобільність Еразмус, гендерну рівність та сфери WiFi4EU. Це добрий приклад використання відкритих даних для підтримання особистого та професійного зростання молодих жінок, які найбільш постраждали від наслідків пандемії та відчувають найбільше труднощі на ринку праці.

4. Дослідження «Стратегія розмаїття та інклюзивності судової влади Великобританії до 2022 року (оновлена)» / Judicial Diversity and Inclusion Strategy UK Update 2022. Дослідження спирається на дані порталу відкритих даних Великої Британії¹²⁶ та представляє результати аналізу щодо реалізації Стратегії розмаїття та інклюзивності судової системи, демонструє використання різних категорій для аналізу можливих розривів та дискримінації у судовій системі Сполученого Королівства.
5. Проект «Місцеві дані» / Local data project (<https://www.wbg-localdata.org.uk/>), який реалізує Жіноча бюджетна група / Women's Budget Group (Великобританія), — це мережа, що поєднує жіночі громадські організації, науковиць та політичних експертток та просуває гендерну рівність в економіці. Мета проекту — посилити спроможності місцевих організацій, діяльність яких спрямована на захист прав жінок та забезпечення гендерної рівності, отримувати доступ до даних (зокрема, відкритих) та використовувати їх у своїй адвокаційній діяльності. Цікавим та корисним з-поміж іншого є те, що в розділі «Зовнішні набори даних» / External data sets на сторінці проекту (<https://wbg.org.uk/ldp/external-data-sets/>) розміщено покликання на загальнодоступні набори даних, які містять інформацію про економічний статус жінок на місцевому рівні. Зокрема, покликання на відкриті дані, розміщені на офіційному порталі, наприклад «Схема підтримки доходу від самозайнятості»¹²⁷.

На сьогодні не існує єдиного підходу до визначення відкритих даних та оцінювання їх впливу. Описані конвенції та директиви не містять прямої настанови щодо внесення категорії «стать» до наборів даних (за винятком Імплементативного регламенту). Це пояснюється загальним **гендерним підходом Європейського Союзу до формування даних та політики, де людина — представник/ця різних груп жінок та чоловіків, хлопців та дівчат — є в центрі**. Отже, очевидним є зв'язок між сферою відкритих даних та політикою гендерної рівності, що є підґрунтям комплексного підходу «Керівництва з кращого регулювання» (Better regulation guidelines) та визначена у Стратегії гендерної рівності.

¹²⁶ Crown Prosecution Service workforce diversity data 2018-2019.

¹²⁷ Self-Employment Income Support Scheme.

V. Гендерний аналіз наборів відкритих даних: загальний огляд та рекомендації

80 наборів відкритих даних

було проаналізовано

Під час дослідження було проаналізовано 80 наборів відкритих даних. Перелік визначено відповідно до технічного завдання розвідки та на підставі Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затвердженого Постановою КМУ від 21 жовтня 2015 р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» (Додаток 1).

Загалом проаналізовано набори даних 25 розпорядників:

- Міністерство внутрішніх справ;
- Міністерство економіки;
- Міністерство молоді та спорту;
- Міністерство освіти та науки;
- Міністерство охорони здоров'я;
- Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України;
- Міністерство соціальної політики;
- Міністерство юстиції;
- Національне агентство з питань запобігання корупції;
- Національний банк України;

- Національна служба здоров'я;
- Офіс Генерального прокурора;
- Центральна виборча комісія;
- Державна міграційна служба
- Державне підприємство «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»;
- Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру;
- Державна служба з питань праці;
- Державна служба статистики;
- Державна служба фінансового моніторингу;
- Вища кваліфікаційна комісія суддів;
- Вища рада правосуддя;
- Національна Асоціація Адвокатів України;
- Пенсійний фонд України;
- Органи місцевого самоврядування;
- Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.

На час дії воєнного стану на території України деякі набори даних не публікуються (або публікуються з обмеженням доступу)¹²⁸.

На час, коли проводилось дослідження (лютий – жовтень 2023 р.), було обмежено доступ до таких реєстрів та наборів даних:

1. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, розпорядник – Мін'юст ([аналіз проводився на основі попередніх досліджень](#)).
2. Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, розпорядник – НАЗК ([аналіз проводився на базі НПА](#)).
3. Державний реєстр атестованих судових експертів, розпорядник – Мін'юст ([аналіз проводився на базі НПА](#)).
4. Інформація про народних депутатів України, їх активність і майновий стан, розпорядник – ВРУ ([аналіз не проводився](#)).
5. Інформація про помічників-консультантів народних депутатів України, розпорядник – ВРУ ([аналіз не проводився](#)).
6. Інформація про керівників банків, розпорядник – Національний банк України ([аналіз проводився на базі НПА](#)).
7. Дані про депутатів місцевих рад, у тому числі контактну інформацію та графік приймання ([аналіз не проводився](#)).
8. Реєстр атестованих осіб, розпорядник – Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України ([аналіз не проводився](#)).

Також до роботи не було взято 24 набори даних, доступ до яких був утруднений (потребував електронних ключів, заключення додаткових договорів тощо) або інформацію не було розміщено на Порталі та/або офіційних сайтах розпорядників даних.

¹²⁸ Постанова КМУ від 12 березня 2022 р. № 263 Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану.

З 56 наборів даних 4 набори виявились не релевантними для цілей аналізу, адже містили лише технічну інформацію:

1. Реєстр учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (розпорядник — Фонд гарантування вкладів фізичних осіб), де відтворено адреси банків.
2. Укладені договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій (розпорядник — Національна служба здоров'я України (НСЗУ)), якій містить інформацію про суб'єктів господарювання, які уклали договір із НСЗУ за програмою медичних гарантій, що має технічний характер.
3. Спадковий реєстр (розпорядник — Міністерство юстиції України).
4. Інформація про структуру (організаційну структуру) розпорядника інформації. Цей набір є релевантним для всіх розпорядників даних.

З 52 наборів даних, які є доступними та релевантними дослідженню, 25 містять категорію «стать» та/або інші ознаки, що становить 48 %.

Умовно ці набори даних можна об'єднати в 3 групи:

1. Набори даних, які містять розподіл за ознакою статі та/або інші гендерно чутливі дані та не потребують внесення змін (15 наборів):

Єдиний звіт про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення (розпорядник — Офіс Генерального прокурора); Інформація про осіб, які не можуть надати про себе відомості внаслідок хвороби або неповнолітнього віку (розпорядник — Міністерство юстиції України); Звіт з фізичної культури і спорту (розпорядник — Мінмолодьспорт); Інформація про присвоєння спортивних звань з видів спорту, визнаних в Україні (розпорядник — Мінмолодьспорт); Інформація про склад національної збірної команди різних вікових груп (розпорядник — Мінмолодьспорт); Інформація про осіб, які переходять від правоохоронних органів (розпорядник — МВС); Інформація про осіб, зниклих безвісти (розпорядник — МВС). За результатами валідації даного дослідження Вищою кваліфікаційною комісією суддів України було внесено категорію «стать» до таких наборів даних (загалом 8): Список суддів; Рейтинговий список кандидатів на посаду судді місцевого загального суду...місцевого господарського суду...місцевого адміністративного суду; Список кандидатів, зарахованих до резерву на заміщення вакантних посад суддів (загального місцевого суду/місцевого адміністративного суду) та Інформація про результати кваліфікаційного іспиту в межах процедури добору кандидатів на посаду судді.

2. Набори даних містять розподіл за ознакою статі, але потребують розширення, відповідно до інтерсекційного підходу (10 наборів даних).

Наприклад, набір «Списки спортсменів з неолімпійських видів спорту, які посіли перше — третє місце на офіційних міжнародних змаганнях» (розпорядник — Міністерство молоді та спорту), який містить дані з розподілом за статтю та віком, але не містить — за типом місцевості. Це не дає можливості провести аналіз щодо доступу сільських хлопців та дівчат до послуг.

3. Набори даних, які не містять розподілу за ознакою статі та іншими гендерно чутливими категоріями (27 наборів даних)

та потребують внесення змін та цих категорій.

Аналіз груп №2 та №3 представлено нижче в таблиці аналізу наборів відкритих даних. Ця таблиця містить фінальний перелік наборів відкритих даних, які мають потенціал та/або вже розподілені за «статтю» та іншими соціальними ознаками. Також у ній містяться рекомендації за кожним із внесених наборів даних.

Таблиця складена відповідно до вимог міжнародних зобов'язань України (Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, Пекінська платформа дій та ін.) та з урахуванням аналізу Порядку денного у сфері сталого розвитку 2030 (український

та міжнародний контекст), мінімального набору гендерних індикаторів ООН¹²⁹ та українського законодавства (зокрема, Розпорядження КМУ від 2 грудня 2020 р. № 1517-р «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності»¹³⁰, Закону України «Про офіційну статистику»).

Також таблиця поєднується із Довідником шкал для розподілу даних за статтю та іншими гендерно-чутливими ознаками, у якому представлено технічні рекомендації щодо внесення конкретних категорій до наборів даних та який містить перелік шкал розподілу даних за статтю та соціальними ознаками, їхній опис. Довідник можуть використовувати розпорядники інформації, щоби внести гендерний компонент до відповідних наборів.

Про кого і про що проаналізовані набори даних?

Юридична сфера

1. Єдиний реєстр адвокатів України
 2. Державний реєстр представників у справах інтелектуальної власності
 3. Державний реєстр атестованих судових експертів
 4. Єдиний реєстр нотаріусів
 28. Державний реєстр свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір
- Список суддів
 - Рейтинговий список кандидатів на посаду судді місцевого загального суду...місцевого господарського суду...місцевого адміністративного суду
 - Список кандидатів, зарахованих до резерву на заміщення вакантних посад суддів (загального місцевого суду/місцевого адміністративного суду)
 - Інформація про результати кваліфікаційного іспиту в межах процедури добору кандидатів на посаду судді

Спорт

16. Реєстр спортивних рекордів із визнаних в Україні видів спорту
 17. Звіт школи вищої спортивної майстерності
 18. Звіт про діяльність дитячо-юнацьких спортивних шкіл (спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву)
 19. Списки спортсменів України з олімпійських видів спорту, які посіли перше – шосте місце на офіційних міжнародних змаганнях
 20. Списки спортсменів з неолімпійських видів спорту, які посіли перше – третє місце на офіційних міжнародних змаганнях
 21. Інформація про національні збірні команди
- Звіт з фізичної культури і спорту
 - Інформація про присвоєння спортивних звань з видів спорту, визнаних в Україні
 - Інформація про склад національної збірної команди різних вікових груп

Освіта

23. Знеособлені дані про педагогічних працівників закладів освіти
24. Реєстр сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання (знеособлені дані)
25. Дані про заяви вступників на вступ до закладів вищої освіти (знеособлені дані)
26. Дані щодо фактичного прийому та випуску за професіями у закладах професійної (професійно-технічної) освіти
27. Дані щодо фактичного прийому за спеціальностями у закладах вищої освіти
33. Дані про черги дітей у дошкільні навчальні заклади

Міграційні питання

32. Дані про надані адміністративні послуги
 35. Чисельність населення (за оцінкою) в розрізі кожного населеного пункту
 36. Відомості про результати моніторингу міграційних процесів
- Інформація про осіб, які не можуть надати про себе відомості внаслідок хвороби або неповнолітнього віку
 - Інформація про осіб, зниклих безвісти

¹²⁹ Minimum Set of Gender Indicators.

¹³⁰ Розпорядження КМУ від 2 грудня 2020 р. № 1517-р «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності».

Соціальна сфера

10. Реєстр отримувачів коштів, що надійшли від фізичних та юридичних осіб для надання одноразової грошової допомоги постраждалим особам та внутрішньо переміщеним особам
11. Єдиний реєстр отримувачів гуманітарної допомоги
12. Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій
13. Єдина інформаційна база даних про внутрішньо переміщених осіб
14. Єдиний реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг
15. Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги
29. Дані про облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов (квартирний облік)
34. Узагальнені дані реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування... - пенсіонери

Інженери та інженерки

40. Державний реєстр сертифікованих інженерів-землевпорядників
41. Державний реєстр сертифікованих інженерів-геодезистів

Порушення законодавства

6. Єдиний реєстр боржників
 8. Автоматизована система виконавчого провадження
 9. Перелік осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції
- Єдиний звіт про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення
 - Інформація про осіб, які переходять від правоохоронних органів

Підприємництво

5. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань

Медична сфера

30. Ліцензійний реєстр МОЗ з медичної практики
31. Медична статистична звітність

Посадові особи

7. Єдиний державний реєстр осіб, щодо яких застосовано положення Закону України «Про очищення влади»
37. Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування
38. Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення

Банківська сфера

22. Кількість клієнтів банків та кількість відкритих клієнтами рахунків
39. Інформація про керівників банків

Таблиця аналізу наборів відкритих даних (Станом на 20 жовтня 2023 р.)

№ та назва набору даних	Розпорядник даних	Аналіз стану	Обґрунтування	Рекомендації
1. Єдиний реєстр адвокатів України (ЄРАУ)	Національна асоціація адвокатів	Не містить категорії «стать» для розділу даних про адвокатів, їх помічників та стажистів	1. Відповідно до ППД, стратегічна ціль Н.3. «Збирати та поширювати гендерно дезагреговані дані та інформацію для планування та оцінки» (п. 206, п. 207) та стратегічна ціль І.2. «Забезпечення рівності та недискримінації відповідно до законодавства». 2. План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках в частині «Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезагрегованих даних» – забезпечення доступу до гендерно дезагрегованих даних, зокрема з державних електронних реєстрів.	Внести зміни до «Порядку ведення єдиного реєстру адвокатів України» (нова редакція) та додати категорію «стать» для розділу даних про адвокатів, їх помічників та стажистів ¹³¹ .
2. Державний реєстр представників у справах інтелектуальної власності	Державне підприємство «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»	Не містить категорії «стать»	1. Відповідно до ППД, стратегічна ціль Н.3. «Збирати та поширювати гендерно дезагреговані дані та інформацію для планування та оцінки» (п. 206, п. 207) 2. План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках в частині «Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезагрегованих даних» – забезпечення доступу до гендерно дезагрегованих даних, зокрема з державних електронних реєстрів. Розподіл за статтю дасть можливість аналізувати та відстежувати гендерні розриви (або їх відсутність) у сферах інтелектуальної власності.	Внести зміни до Реєстру та додати категорію «стать».
3. Державний реєстр атестованих судових експертів	Мін'юст	Не містить категорії «стать»	Відповідно до ЦСР, ціль 5 «Гендерна рівність» та ціль 16 «Мир, справедливості та сильні інститути», у якій, зокрема, зазначено «Сприяти побудові миролюбного і відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях», а також: «Встановити відповідний, із забезпеченням зворотного зв'язку, рівень загальної участі жінок у представництві та процесі прийняття рішень на всіх рівнях» та звітування за ним через збирання інформації про «відсоток посад (зокрема, за віковими групами, статтю) в державних установах (національні парламенти, органи виконавчої влади, судова система)».	Внести зміни до «Порядку ведення державного Реєстру атестованих судових експертів, затвердженого наказом Міністерства юстиції України» від 29 березня 2012 року № 492/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2012 року за № 484/20797 та додати категорію «стать» до переліку відомостей, які вносяться до Реєстру.
4. Єдиний реєстр нотаріусів	Мін'юст	Не містить категорії «стать»	1. Відповідно до ППД параграф 206 (а), національним, регіональним та міжнародним статистичним службам рекомендовано забезпечувати, щоби статистичні дані,	Внести зміни до Єдиного реєстру нотаріусів та додати категорію «стать» через внесення змін

¹³¹ Національна асоціація адвокатів України Рада адвокатів України. Рішення від 21.02.2023 № 8 «Про внесення змін до Порядку ведення Єдиного реєстру адвокатів України (нова редакція)».

№ та назва набору даних	Розпорядник даних	Аналіз стану	Обґрунтування	Рекомендації
			пов'язані з окремими людьми, збиралися, упорядковувалися, аналізувалися та презентувалися з розподілом за статтю та віком, відображали проблеми та питання, пов'язані з жінками та чоловіками в суспільстві. Відповідно до ППД, стратегічна ціль Н.3. «Збирати та поширювати гендерно дезаггредовані дані та інформацію для планування та оцінки» (п. 206, п. 207). 2. План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках в частині «Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезаггредованих даних» – забезпечення доступу до гендерно дезаггредованих даних, зокрема з державних електронних реєстрів. Додавання категорії «стать» дасть можливість визначити кількість жінок та чоловіків серед нотаріусів, що дасть можливість дослідити гендерні розриви (або їх відсутність) у професії.	до Порядку ведення Єдиного реєстру нотаріусів, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 13 жовтня 2010 року № 2501/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 жовтня 2010 року за № 926/18221, Положення про порядок реєстрації приватної нотаріальної діяльності та заміщення приватного нотаріуса, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 22 березня 2011 року № 871/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 березня 2011 року за № 388/19126».
5. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань	Мін'юст	Наразі доступ до цього набору можна здійснити через кваліфікований електронний підпис. Проаналізовано попередній досвід роботи з цим реєстром.	Відповідно до Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках в частині «Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезаггредованих даних». Так, виконання завдання передбачає забезпечення доступу до гендерно дезаггредованих даних, зокрема з державних електронних реєстрів. Дуже важливо мати гендерно чутливу інформацію з огляду на плани відновлення України та відповідні політики розвитку підприємництва. Бачити не просто оцінку ситуації, особливо з урахуванням чиннику переселення, а й прогнозувати відповідні політики розвитку підприємництва, адже багато жінок унаслідок широкомасштабної війни стали головами домогосподарств та мають вибудовувати нові економічні практики. Жінки-підприємці можуть бути потужним економічним ресурсом, роблячи значний внесок в економічне зростання та скорочення бідності. Вони створюють нові робочі місця для себе та інших тощо.	Внести категорію «стать» для осіб, які вказуються засновниками та керівниками юридичних осіб та керівників відокремлених підрозділів, ФОП та очільників громадських формувань
6. Єдиний реєстр боржників	Мін'юст	Не містить категорії «стать»	План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках в частині «Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезаггредованих даних» – забезпечення доступу до гендерно дезаггредованих даних, зокрема з державних електронних реєстрів.	Внести зміни до Єдиного реєстру боржників¹³² та додати категорію «стать» із можливістю співвідношення з категорією стягнення (аліменти, штраф тощо).

¹³² Єдиний реєстр боржників.

№ та назва набору даних	Розпорядник даних	Аналіз стану	Обґрунтування	Рекомендації
7. Єдиний державний реєстр осіб, щодо яких застосовано положення Закону України «Про очищення влади»	Мін'юст	Не містить категорії «стать»	План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках в частині «Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезагregованих даних» – забезпечення доступу до гендерно дезагregованих даних, зокрема з державних електронних реєстрів. Дуже важливо мати розрізнення за категорією «стать» та співвідношення з даними про установу, де працювала людина, її посаду, причину звільнення та строк, на який вона не може обіймати посаду, для аналізу та оцінювання стану корупції в Україні. ¹³³	Внести зміни до Наказу Мін'юсту від 16.10.2014 № 1704/5 Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, щодо яких застосовано положення Закону України «Про очищення влади» ¹³⁴ та додати категорію «стать» та співвідношення з іншими категоріями в цьому реєстрі.
8. Автоматизована система виконавчого провадження	Мін'юст	Проводився аналіз структури набору даних на Порталі та в системі API АСВП «API АСВП». Можливість здійснювати пошук в автоматизованій системі API АСВП «API АСВП» наявна ¹³⁵ , зокрема за ПІБ, датою народження, типом боржника, реєстраційним номером та іншою інформацією	План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках в частині «Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезагregованих даних, зокрема з державних електронних реєстрів.	При підготовці технічного завдання для оновлення/розроблення нового програмного забезпечення запланувати внесення категорії «стать», зокрема в розділ із інформацією, щодо кого порушено провадження
9. Перелік осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції	Державна служба фінансового моніторингу України	Не містить категорії «стать». З огляду на те, що містить імена латиницею, неможливо проаналізувати дані навіть за ПІБ.	Наявність інформації з розподілом за статтю за цим набором даних дасть можливість виявити наявні тенденції та надалі проводити порівняльний аналіз груп.	Внести зміни до Постанови КМУ від 22 липня 2020 р. № 622 «Про затвердження Порядку формування переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції» ¹³⁶ та додати категорію «стать» до даних про фізичних осіб

¹³³ Дослідження «Корупція очима жінок і чоловіків» ПРООН, 2018 р.

¹³⁴ Наказ Мін'юсту від 16.10.2014 № 1704/5 «Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, щодо яких застосовано положення Закону України «Про очищення влади».

¹³⁵ Призначення API АСВП «API АСВП» – прикладний програмний інтерфейс, що обробляє та перетворює дані, які надаються з автоматизованої системи виконавчого провадження, для їх подальшого сприйняття автоматизованими та інформаційними системами Користувачів. Відповідно до Регламенту.

¹³⁶ Постанова КМУ від 22 липня 2020 р. № 622 «Про затвердження Порядку формування переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції».

№ та назва набору даних	Розпорядник даних	Аналіз стану	Обґрунтування	Рекомендації
10. Реєстр отримувачів коштів, що надійшли від фізичних та юридичних осіб для надання одноразової грошової допомоги постраждалим особам та внутрішньо переміщеним особам	Мінсоцполітики	Не містить категорії «стать». Аналізувати інформацію неможливо, адже набір містить протоколи засідання комісії з питань розподілу коштів для надання грошової допомоги постраждалим особам чи внутрішньо переміщеним особам. Дані на Порталі — за 2019 р.	План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках в частині «Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезагрованих даних» — забезпечення доступу до гендерно дезагрованих даних, зокрема з державних електронних реєстрів. Для справедливого розподілення ресурсів у край важливо мати розподіл не тільки за ознакою статі, а й віку, типу місцевості, інвалідності. Ця інформація дасть можливість бачити дисбаланс у доступі до ресурсів та інформації, а також проаналізувати можливі бар'єри, зокрема інформаційні.	Відкрити доступ до зведеної знеособленої інформації, до якої буде внесено такі категорії: стать, вік, тип місцевості, інвалідність Готувати та оприлюднювати зведену знеособлену інформацію на Порталі
11. Єдиний реєстр отримувачів гуманітарної допомоги	Мінсоцполітики	Цей Реєстр не містить категорії «стать» та інших гендерно чутливих категорій. Він дає можливість лише проаналізувати списки юридичних осіб, які є отримувачами гуманітарної допомоги.	План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках у частині «Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезагрованих даних» — забезпечення доступу до гендерно дезагрованих даних, зокрема з державних електронних реєстрів.	Закриття реєстру для тих населених пунктів, які розташовані на тимчасово невідконтрольній території України. Переформатувати реєстр для отримання актуальної інформації. Надалі на основі даних готувати зведену знеособлену інформацію для розміщення на Порталі.
12. Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій	Мінсоцполітики	Не містить категорії «стать», а також інших гендерно чутливих категорій	1. План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках у частині «Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезагрованих даних» — забезпечення доступу до гендерно дезагрованих даних, зокрема з державних електронних реєстрів. 2. Наявність інформації з розподілом за ознакою статі та іншими гендерно чутливими показниками важлива для оцінювання ситуації, аналізу розподілу ресурсів, можливих бар'єрів у користування цією послугою тощо.	Внести зміни до Постанови Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 року № 182 «Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій» ¹³⁷ та додати категорії: стать, статус (пенсіонери, непрацюючі пенсіонери, одинокі матері, ВПО, тип місцевість, інвалідність (I, II та III група).
13. Єдина інформаційна база даних про внутрішньо переміщених осіб	Мінсоцполітики	Проаналізовано Порядок створення, ведення та доступу до відомостей Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб.	Відповідно до Розпорядження КМУ від 02 грудня 2020 р. N 1517-р «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності», а саме п. 224. — 12.14. Кількість внутрішньо переміщених осіб, за статтю та віковими групами (0–14 років, 15–18 років, 19–24 роки, 25–34 роки, 35–44 роки, 45–65 років, 66 років і старші).	Внести зміни до Постанови КМУ від 22 вересня 2016 р. № 646 «Про затвердження Порядку створення, ведення та доступу до відомостей Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо

¹³⁷ Постанова КМУ від 14 березня 2018 №182 «Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій».

№ та назва набору даних	Розпорядник даних	Аналіз стану	Обґрунтування	Рекомендації
		До переліку інформації про внутрішню переміщену особу вносяться дані про стать особи, наявність інвалідності із зазначенням причин її настання, групи (підгрупи) інвалідності, нозологічних ознак і потреб у технічних та інших засобах реабілітації, а також у санаторно-курортному лікуванні.		переміщених осіб» ¹³⁸ ; уможливити підготування та оприлюднення знеособлених даних, які містяться в базі на Порталі, згідно з вимогами Розпорядження КМУ від 02 грудня 2020 р. N 1517-р «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності»; оприлюднювати інформацію на єдиному державному вебпорталі відкритих даних відповідно до вимог законодавства у сфері відкритих даних
14. Єдиний реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг	Мінсоцполітики	Вміщено категорію «стать» для надавачів соціальних послуг – фізичні особи, а також для та отримувачів. Визначено статус отримувачів соціальних послуг – особи/сім'ї, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах, яким надаються соціальні послуги; відповідно до ЗУ «Про соціальні послуги» ¹³⁹ . Відсутній поділ за ознаками тип місцевості та вікова група	1. Відповідно до ППД, Відповідно до ППД, стратегічна ціль Н.3. Збирати та поширювати гендерно дезагреговані дані та інформацію для планування та оцінки п. 206, п. 207 2. План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках у частині «Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезагрегованих даних» – забезпечення доступу до гендерно дезагрегованих даних, зокрема з державних електронних реєстрів. Розподіл за віком та типом місцевості дасть можливість аналізувати та відслідковувати гендерні розриви (або їх відсутність), рівень доступу та бар'єри до соціальних послуг.	Внести зміни до Постанови КМУ від 27 січня 2021 р. № 99 «Про Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг» ¹⁴⁰ додати такі категорії, як: тип місцевості (сільська, міська) та вік (пенсійний) із відповідною можливістю робити інтерсекційний аналіз за категоріями.
15. Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги	Мінсоцполітики	Цей реєстр не належить до ресурсів із відкритими даними і був проаналізований із огляду на суспільну значущість. Не містить таких категорій, як: стать,	1. Відповідно до ППД стратегічна ціль Н.3. «Збирати та поширювати гендерно дезагреговані дані та інформацію для планування та оцінки» (п. 206, п. 207). 2. План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках у частині «Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезагрегованих даних» – забезпечення доступу до гендерно	Внести зміни до Постанови КМУ від 29 січня 2003 р. № 117 «Про Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги», додати категорії «стать», «тип місцевості»

¹³⁸ Постанова КМУ від 22 вересня 2016 №646 «Про затвердження Порядку створення, ведення та доступу до відомостей Єдиної інформаційної бази даних про внутрішню переміщених осіб».

¹³⁹ Закон України «Про соціальні послуги»

¹⁴⁰ Постанова КМУ від 27 січня 2021 №99 «Про Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг».

№ та назва набору даних	Розпорядник даних	Аналіз стану	Обґрунтування	Рекомендації
		тип місцевості ¹⁴¹ .	дезагредованих даних, зокрема з державних електронних реєстрів. Розподіл даних за статтю дасть можливість аналізувати та відстежувати гендерні розриви, можливі дискримінаційні практики (або їх відсутність), доступність пільг тощо, не тільки за «статтю», а й за іншими гендерно чутливими категоріями.	(сільська/міська) та уможливити інтерсекційний аналіз за цими категоріями та категорією «пільговик» ¹⁴² . З огляду на коментарі Мінсоцполітики щодо чутливості цього реєстру, пропонується розглянути можливість внести зазначені зміни, щоби надалі можна було підготувати знеособлену узагальнену інформацію в цій сфері.
16. Реєстр спортивних рекордів із визнаних в Україні видів спорту	Мінмолодьспорт	Містить категорію «стать» та інші релевантні до набору даних показники. Містить категорії «вік» та «інвалідність». Утім, дані не можна вважати відкритими, адже вони в PDF форматі та розподілені по папках за роками та видами спорту.	План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках у частині «Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезагредованих даних» – забезпечення доступу до гендерно дезагредованих даних, зокрема з державних електронних реєстрів.	Оприлюднити набір даних на єдиному державному вебпорталі відкритих даних згідно з вимогами законодавства у сфері відкритих даних.
17. Звіт школи вищої спортивної майстерності	Мінмолодьспорт	Звіт сформовано на основі форми звітності № 8-ФК (річна) «Звіт школи вищої спортивної майстерності». Розподіл за «статтю» наявний лише за загальною кількістю постійного складу через виділення окремої категорії «жінки». Утім, неможливо встановити, скільки	1. Відповідно до ППД, стратегічна ціль В.4. «Розвиток недискримінаційної освіти та підготовки (training)» п. 83 (м) – забезпечення доступності рекреаційних та спортивних об'єктів, запровадження гендерно чутливих програм для дівчат і жінок різного віку, а також підтримка просування жінок у всіх сферах спорту та фізичної активності, у тому числі у тренерській, підготовчій (training) та адміністративній сферах, а також як учасниць змагань національного, регіонального та міжнародного рівнів 2. Відповідно до Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків	Внести зміни до Наказу Міністерства молоді та спорту України від 12.01.2016 № 58 Про затвердження форми звітності № 8-ФК (річна) «Звіт школи вищої спортивної майстерності» ¹⁴⁴ та Інструкції щодо її заповнення» та внести категорію «стать» у графі – спортивний розряд, звання, складу збірних команд

¹⁴¹ До Реєстру вноситься така інформація: про пільговиків – прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися ...); адреса задекларованого (zareєстрованого) місця проживання (перебування) або адреса фактичного місця проживання; реквізити паспорта громадянина України, документа, що посвідчує особу іноземця або особу без громадянства, особу, яку визнано в Україні біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту; реквізити документа, що підтверджує право на пільги, а також дані про категорію пільговика.

¹⁴² Постанова КМУ від 29 січня 2003 р. № 117 «Про Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги».

¹⁴⁴ Наказ Міністерства молоді та спорту України від 12.01.2016 № 58 «Про затвердження форми звітності № 8-ФК (річна) "Звіт школи вищої спортивної майстерності"».

№ та назва набору даних	Розпорядник даних	Аналіз стану	Обґрунтування	Рекомендації
		жінок мають спортивний розряд або звання; скільки входили до складу збірних команд України; скільком особам за статтю протягом звітного року надано звання. Серед тренерів категорію «стать» не визначено. «Вік» визначено у 2 категоріях – до 18 років, 19+ років	на період до 2030 року¹⁴³, Оперативна ціль 3.2. Створено умови для забезпечення рівних прав та можливостей дівчат і хлопців, жінок і чоловіків у сфері фізичної культури та спорту, показник «Кількість учнів-спортсменів шкіл вищої спортивної майстерності, тис. осіб; у тому числі дівчат, тис. осіб»	України та кількість осіб, яким присвоєно звання протягом року. Додати категорію «стать» для тренерів як загальної кількості, так і по категоріях: вища, перша, друга. Внести категорію «стать» до графі «(займаються у групах) спортивного вдосконалення», «(займаються у групах) вищої спортивної майстерності». Увідповіднити набір даних на порталі вимогам відкритості та машиночитаності.
18. Звіт про діяльність дитячо-юнацьких спортивних шкіл (спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву)	Мінмолодьспорт	Набір містить звітність за формою № 5-ФК (зведена) (річна). Охоплює велику кількість показників, частина даних розподілені за ознаками стать, вік, інвалідність. Так, дані загальної кількості вихованців подані за такими параметрами: дівчат; вихованців віком до 18 років; дітей-сиріт; осіб із інвалідністю (без розподілу за статтю). Показник «Кількість вихованців, які мають спортивний розряд або звання» та «Кількість вихованців, яким протягом року присвоєно спортивний розряд або звання» представлені з розподілом за статтю за всіма категоріями, що є дуже зручно для аналізу. Також вказано стать і вік жінок-тренерок із загальної кількості тренерів по видах спорту.	- Відповідно до ППД, стратегічна ціль В.4. «Розвиток недискримінаційної освіти та підготовки» (training) п. 83 (м) Забезпечення доступності рекреаційних та спортивних об'єктів, запровадження гендерно чутливих програм для дівчат і жінок різного віку, а також підтримка просування жінок у всіх сферах спорту та фізичної активності, у тому числі у тренерській, підготовчій (training) та адміністративній сферах, а також як учасниць змагань національного, регіонального та міжнародного рівнів - Відповідно до Закону України «Про фізичну культуру і спорт», ст. 7. Показники стану розвитку фізичної культури і спорту – показники рівня: залучення осіб з інвалідністю до занять фізкультурно-спортивною реабілітацією; залучення дітей та молоді, у тому числі дітей та молоді з інвалідністю, до занять у дитячо-юнацьких спортивних школах. - Відповідно до Розпорядження КМУ від 02 грудня 2020 р. N 1517-р «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності» п.208. – 11.5. Кількість вихованців дитячо-юнацьких спортивних шкіл, дитячо-юнацьких спортивних шкіл для осіб з інвалідністю та спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл для осіб з інвалідністю паралімпійського та дефлімпійського резерву, за статтю, осіб.	Внести зміни до Наказу Міністерства молоді та спорту України від 23.10.2021 № 4055 Про затвердження форми звітності № 5-ФК (річна), № 5-ФК (зведена) (річна) про діяльність дитячо-юнацьких спортивних шкіл (спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву) та інструкцій щодо її заповнення» та додати категорію «стать» до показників «Кількість вихованців, які, займаються в групах базової підготовки, осіб» та «Кількість вихованців, які займаються в групах спеціалізованої підготовки» (в графі років навчання); «Кількість вихованців, які входять до складу національної збірної команди України з видів спорту» (в графі «основний склад», «кандидати», «резерв», «усього»); «Кількість тренерів-

¹⁴³ Розпорядження КМУ від 12 серпня 2022 р. № 752-р «Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року».

№ та назва набору даних	Розпорядник даних	Аналіз стану	Обґрунтування	Рекомендації
				викладачів, що мають» (графи «звання заслужений тренер», «вищу освіту..», «категорії»); «пройшли курси підвищення кваліфікації...». Враховувати інтерсекційний підхід та додати категорію «стать» у графи «вихованців віком до 18 років», «дітей-сиріт», «осіб з інвалідністю». Увідповіднити набір даних на Порталі вимогам законодавства у сфері відкритих даних
19. Списки спортсменів України з олімпійських видів спорту, які посіли перше – шосте місце на офіційних міжнародних змаганнях	Мінмолодьспорт	Набір містить 2 папки в одному zip з .xlsx таблицями (для олімпійських та неолімпійських видів спорту) за певний рік. Представлено 8 окремих .xlsx таблиць зі списками спортсменів за певною категорією міжнародних змагань за окремий рік. Містить категорію «стать» для спортсменів. Вказано вікову категорію (по видах чемпіонатів, наприклад, «Чемпіонати світу молодь, юніори олімпійські види програми (о/в/п)»; «Чемпіонати світу юнаки о/в/п»).	Відповідно до ППД, стратегічна ціль В.4. «Розвиток недискримінаційної освіти та підготовки» п. 83 (m) – забезпечення доступності рекреаційних та спортивних об'єктів, запровадження гендерно чутливих програм для дівчат і жінок різного віку, а також підтримка просування жінок у всіх сферах спорту та фізичної активності, у тому числі у тренерській, підготовчій та адміністративній сферах, а також як учасниць змагань національного, регіонального та міжнародного рівнів.	Додати категорію «стать» у графу з інформацією про тренерок і тренерів, що представлена в цих таблицях. Увідповіднити набір даних на Порталі вимогам законодавства у сфері відкритих даних
20. Списки спортсменів з неолімпійських видів спорту, які посіли перше – третє місце на офіційних міжнародних змаганнях	Мінмолодьспорт	Представлено набір окремих .xlsx таблиць зі списками спортсменів за певною категорією міжнародних змагань за окремий рік. Містить категорію «стать» для спортсменів, опосередковано вказано вікову категорію (по видах чемпіонатів – наприклад,	Відповідно до ППД, стратегічна ціль В.4. «Розвиток недискримінаційної освіти та підготовки» п. 83 (m) – забезпечення доступності рекреаційних та спортивних об'єктів, запровадження гендерно чутливих програм для дівчат і жінок різного віку, а також підтримка просування жінок у всіх сферах спорту та фізичної активності, у тому числі у тренерській, підготовчій та адміністративній сферах, а також як учасниць змагань національного, регіонального та міжнародного рівнів.	Додати категорію «стать» у графу з інформацією про тренерок і тренерів, що представлена в цих таблицях. Увідповіднити набір даних на Порталі вимогам законодавства в сфері відкритих даних

№ та назва набору даних	Розпорядник даних	Аналіз стану	Обґрунтування	Рекомендації
		«Чемпіонати світу молодь, юніори неолімпійські види програми (о/в/п)»; «Чемпіонати світу юнаки нео/в/п»).		
21. Інформація про національні збірні команди	Мінмолодьспорт	Інформація містить 101 каталог за видами спорту ¹⁴⁵ (неолімпійські та олімпійські). Дані про команди розділено за групами «чоловічі збірні» та «жіночі збірні». Охоплюють такі відомості: повне ПІБ, дата народження, розряд, область, школа, вид програми, результат факт/план – тренер (тільки прізвище та ініціали). Містять категорію «стать» у даних про спортсменів, і не містять її в інформації про тренерів. Опосередковано вказано вікову категорію (дорослі, юніори/юніорки, юнаки, дівчата).	Відповідно до ППД, стратегічна ціль В.4. «Розвиток недискримінаційної освіти та підготовки», п. 83 (m) – забезпечення доступності рекреаційних та спортивних об'єктів, запровадження гендерно-чутливих програм для дівчат і жінок різного віку, а також підтримка просування жінок у всіх сферах спорту та фізичної активності, у тому числі у тренерській, підготовчій та адміністративній сферах, а також як учасниць змагань національного, регіонального та міжнародного рівнів.	Внести зміни в Наказ Міністерства молоді та спорту України від 21.08.2015 № 3027 «Про затвердження Положення про національні збірні команди з видів спорту, визнаних в Україні» в додаток «Склад національної збірної команди України (форма)» додати категорію «стать» для тренерів
22. Кількість клієнтів банків та кількість відкритих клієнтами рахунків	Нацбанк	Дані подано у вигляді інфографіки без категорій «стать», «вік» і «тип місцевості (сільська, міська)».	1. Відповідно до ППД, стратегічна ціль А3. «Забезпечити жінкам доступ до ощадно-кредитних механізмів та інституцій», на виконання якої передбачено, зокрема, виконання таких дій від комерційними банками та спеціалізованими фінансовими інституціями: п. 63 (с) – спрощення банківських процедур, наприклад, шляхом зменшення мінімального депозиту та інших вимог для відкриття банківських рахунків, (d) – забезпечення участі та співвідповідальності, де це можливо, жінок-клієнток в ухваленні рішень інституціями, які надають кредитні та фінансові послуги. Першим кроком для виконання цих завдань є наявність даних про кількість жінок, які є клієнтками банків та кількість відкритих ними банківських рахунків. Стратегічна ціль F1. «Сприяння економічним правам і незалежності жінок, включаючи доступ до працевлаштування, належні умови праці та контроль над економічними ресурсами».	Додати такі категорії, як: стать, вік та тип місцевості (сільська, міська) за місцем реєстрації клієнта. Внести зміни до Постанови Правління НБУ від 29.07.2022 № 162 «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків» та внести відповідні категорії ¹⁴⁶ .

¹⁴⁵ Інформація про склад національної збірної команди різних вікових груп.

¹⁴⁶ Постанова Правління НБУ від 29.07.2022 № 162 «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків»

№ та назва набору даних	Розпорядник даних	Аналіз стану	Обґрунтування	Рекомендації
			Стратегічна ціль F2. «Сприяння рівному доступу жінок до ресурсів, зайнятості, ринків та торгівлі». 2. Відповідно до ЦСР, 8.10.2. Частка дорослого населення (старше 15 років), яке має рахунок у банку або іншій фінансовій установі, або в оператора мобільних фінансів, за статтю. Доступ до кредитів та фінансів є поширеною перешкодою для жінок при започаткуванні та розвитку бізнесу, а бар'єри в доступі до кредитів та фінансів для жінок є вищими, ніж для чоловіків. Саме наявність офіційного банківського рахунку є першочерговою умовою доступу до користування фінансовими послугами, що зумовлює важливість дезагрегації цих даних за статтю.	
23. Знеособлені дані про педагогічних працівників закладів освіти	МОН	Дані не подані на порталі data.gov.ua. Аналізувалася Єдина державна електронна база з питань освіти (ЄДЕБО), а також дані ОМС з Порталу data.gov.ua. Інформація від ОМС не має єдиного формату, але містить категорію «стать». У ЄДЕБО немає зведеної інформації про педагогічних працівників¹⁴⁷. Пошук може бути проведено за обраним регіоном та типом закладу.	1. ППД Стратегічна ціль В.4. «Розвивати недискримінаційну освіту та навчання» (f). 2. Мінімальний набір гендерних індикаторів ООН — Частка жінок серед викладачів сектору вищої освіти, % 3. ЦСР Ціль 4. Освіта. 4. Ліквідувати гендерну нерівність серед шкільних учителів; 4.11. Частка чоловіків серед педагогічних працівників, %	Відповідно до Постанови КМУ №835, готувати та оприлюднювати дані на Порталі. До паспорта набору даних додати категорії: стать, галузь знань (STEM — наука, технології, інжиніринг та математика), науковий ступінь, вчене звання, кваліфікаційна категорія, педагогічне звання, тип закладу, регіон. Внести зміни до Наказу МОН №1374 від 14.12.2021 р. та додати паспорт набору даних «Знеособлені дані про педагогічних працівників закладів освіти»¹⁴⁸.
24. Реєстр сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання	МОН	Набір містить лише дані про бали та предмети, без будь-яких інших ознак та категорій¹⁴⁹.	1. План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках у частині «Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезагредованих даних» — забезпечення доступу до гендерно	Внести зміни до Наказу Міністерства освіти та науки України від 08.06.2018 № 620 «Про затвердження

¹⁴⁷ Таблиця містить такі категорії: ідентифікатор закладу освіти в ЄДЕБО; назва закладу освіти, у якому працевлаштований працівник; документ про науковий ступінь, документ про вчене звання, кваліфікаційна категорія, педагогічне звання, відомості про сертифікацію, посада, трудовий статус посади, стаж наукової, педагогічної, науково-педагогічної роботи (повних років), дата початку стажу.

¹⁴⁸ За інформацією, отриманою під час валідації звіту, до цього Наказу вже готуються відповідні зміни. Наказ МОН №1374 від 14.12.2021р. «Про затвердження паспортів наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, розпорядником яких є Міністерство освіти і науки України».

¹⁴⁹ Набір містить перелік даних учасників зовнішнього незалежного оцінювання з кожного навчального предмета з Реєстру ЗНО ЄДЕБО: рік, номер сертифіката, назва предмета, бал з предмета 1, назва предмета 2, бал з предмета 2, назва предмета 3, бал з предмета 3, назва предмета 4, бал з предмета 4, назва предмета 5, бал з предмета 5, назва предмета 6, бал з предмета 6.

№ та назва набору даних	Розпорядник даних	Аналіз стану	Обґрунтування	Рекомендації
(знеособлені дані)		На сайті <u>ЄДЕБО</u> сертифікат вводиться за номером і датою наявності поля: «Прізвище», «Ім'я», «По батькові» та «Номер».	дезагрегованих даних, зокрема з державних електронних реєстрів.	Положення про Єдину державну електронну базу з питань освіти ¹⁵⁰ .
		Зведену інформацію отримати неможливо	2. Зведена знеособлена інформація за цим набором даних дасть можливість проаналізувати доступ до освіти (зокрема, за типом місцевості) та якість надання освітніх послуг. А також буде підґрунтям для виявлення можливих гендерних розривів та бар'єрів, зокрема за такими категоріями, як: стать, тип місцевості, інвалідність, статус ВПО.	А саме, внести зміни до Реєстру, додати категорію «стать». Під час підготування нового програмного забезпечення розглянути можливість проведення інтерсекційного аналізу за різними категоріями: зокрема, стать, тип місцевості, інвалідність, статус ВПО.
25. Дані про заяви вступників на вступ до закладів вищої освіти (знеособлені дані)	МОН	Інформація доступна на Порталі та ЄДЕБО. Зведена інформація на Порталі не містить категорій «стать», «тип місцевості», «інвалідність» та «статус ВПО». На ЄДЕБО є можливість обрати за регіоном, містом, закладом та спеціальністю. Опція «вся Україна» відсутня ¹⁵¹ . Широкий рейтинговий список заяв також не дає розуміння інформації за показниками статі та ін., адже вказано тільки прізвище та ініціали ¹⁵² .	Зведена знеособлена інформація за цим набором даних дасть можливість проаналізувати наявність або відсутність рівних можливостей та освітніх результатів для вступників за різними категоріями. Також вона дозволить проаналізувати освітні практики та сценарії осіб різних категорій та стане підґрунтям для виявлення можливих гендерних розривів та бар'єрів, зокрема за такими категоріями, як: стать, тип місцевості, інвалідність, статус ВПО.	Внести зміни до структури набору даних, ґрунтуючись на інтерсекційному підході, забезпечити можливість аналізу за такими категоріями, як: стать, тип місцевості, інвалідність, статус ВПО.
26. Дані щодо фактичного прийому та випуску за професіями у закладах професійної	МОН	Дані не містять розподілу за такими категоріями, як: стать, тип місцевості, інвалідність, статус ВПО. Дані щодо	1. Розпорядження КМУ від 02 грудня 2020 р. N 1517-р «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності» ¹⁵³ п. 62 – 4.1. Кількість учнів/слухачів у закладах загальної середньої освіти і закладах професійної (професійно-технічної) освіти за статтю, осіб, п. 63 – 4.2. Розподіл учнів/слухачів у закладах	Внести зміни до структури набору даних, ґрунтуючись на інтерсекційному підході, забезпечити можливість аналізу за такими категоріями, як: стать, тип місцевості,

¹⁵⁰ Наказ Міністерства освіти та науки України від 08.06.2018 № 620 «Про затвердження Положення про Єдину державну електронну базу з питань освіти».

¹⁵¹ Наприклад, за спеціальністю можна побачити кількість заяв, заяв на бюджет, середній конкурсний бал, допущено до конкурсу. Категорії «стать», «тип місцевості», «статус ВПО», «інвалідність» відсутні.

¹⁵² ЄДЕБО

¹⁵³ Розпорядження КМУ від 02 грудня 2020 р. N 1517-р «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності».

№ та назва набору даних	Розпорядник даних	Аналіз стану	Обґрунтування	Рекомендації
(професійно-технічної) освіти (технічної) освіти		фактичного прийому містять: рік вступу; на базі загальної чи повної загальної середньої освіти вступила особа; назву професії (професій в інтегрований професії); назва області; назва, код у ЄДЕБО; форма власності та підпорядкування закладу освіти; джерело фінансування здобуття освіти особою (бюджет чи кошти фізичних та юридичних осіб).	загальної середньої освіти і закладах професійної (професійно-технічної) освіти за статтю, % 2. ЦСР. Ціль 4. п. 4.5 До 2030 року ліквідувати гендерну нерівність у сфері освіти та забезпечити рівний доступ до освіти та професійно-технічної підготовки всіх рівнів для вразливих груп населення, зокрема, осіб з інвалідністю, представників корінних народів, та дітей які знаходяться у вразливому становищі.	інвалідність, статус ВПО
27. Дані щодо фактичного прийому за спеціальностями у закладах вищої освіти	МОН	Дані не містять розподілу за такими категоріями, як: стать, тип місцевості, інвалідність, статус ВПО ¹⁵⁴ . ЄДЕБО дає можливість отримати інформацію за ознаками спеціальності, форма навчання, регіон та заклад. Показники про стать, тип місцевості, наявність інвалідності, статусу ВПО тощо не відображено ¹⁵⁵ .	1. Розпорядження КМУ від 02 грудня 2020 р. N 1517-р «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності» п.67 – 4.6. Кількість випускників закладів вищої освіти за статтю та освітніми ступенями, осіб; п. 68 – 4.7. Розподіл кількості випускників закладів вищої освіти за статтю за освітніми ступенями, %; п. 69 – 4.8. Кількість студентів закладів вищої освіти за статтю та галузями знань (напрямами підготовки), осіб; п. 70 – 4.9. Розподіл кількості студентів закладів вищої освіти за статтю за галузями знань (напрямами підготовки), % 2. Мінімальний набір гендерних індикаторів ООН – Частка жінок серед випускників вищої освіти за спеціальностями STEM (наука, технології, інжиніринг та математика), % 3. ЦСР. Ціль 4. п. 4.5 – До 2030 року ліквідувати гендерну нерівність у сфері освіти та забезпечити рівний доступ до освіти та професійно-технічної підготовки всіх рівнів для вразливих груп населення, зокрема осіб із інвалідністю, представників корінних народів та дітей, які перебувають у вразливому становищі.	Внести зміни до структури набору даних, базуючись на інтерсекційному підході, забезпечити можливість аналізу за такими категоріями як: стать, тип місцевості, інвалідність, статус ВПО, за галузями знань (напрямами підготовки), освітніми ступенями
28. Державний реєстр свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір	ДП «Український інститут інтелектуальної власності»	Не містить категорії «стать»	1. Відповідно до ППД, стратегічна ціль Н.3. – Збирати та поширювати гендерно дезагреговані дані та інформацію для планування та оцінки п. 206, п. 207 2. План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках в частині	Внести зміни до Реєстру та додати категорію «стать»

¹⁵⁴ Наявний набір містить такі дані: рік вступу, освітній рівень вступу, код та назву спеціальності (спеціалізації), назва області, назва закладу освіти, код в ЄДЕБО; код головного закладу освіти в ЄДЕБО, у структурі якого знаходиться заклад освіти (за наявності); форма власності та підпорядкування закладу освіти, джерело фінансування здобуття освіти особою (бюджет чи кошти фізичних та юридичних осіб) та форми здобуття освіти (денна, заочна, вечірня).

¹⁵⁵ Реєстр суб'єктів освітньої діяльності. Кількість здобувачів вищої, фахової передвищої освіти.

№ та назва набору даних	Розпорядник даних	Аналіз стану	Обґрунтування	Рекомендації
			«Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезагрегованих даних» – забезпечення доступу до гендерно дезагрегованих даних, зокрема з державних електронних реєстрів. 2. Розподіл за статтю дасть можливість аналізувати та відстежувати гендерні розриви (або їх відсутність) у сфері інтелектуальної власності та авторського права.	
29. Дані про облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов (квартирний облік)	ОМС	Станом на 18 жовтня 2023 р. на Порталі оприлюднено 118 каталогів. Тут розміщено інформацію щодо вимог до підготовки та оприлюднення даних, наведено приклади структури таблиць¹⁵⁶. У прикладах таблиць вказано повне ПІБ; категорії «стать» не вказано.	Оскільки житло є надважливим ресурсом, дуже актуальною стає будь-яка інформація, яка дозволяє відстежувати можливий дисбаланс, дискримінаційні практики та/або гендерні розриви. Наприклад, Постановою № 470 від 11.12.1984 визначається, що кожна сім'я може перебувати на квартирному обліку за місцем роботи одного з членів сім'ї (за їх вибором). Тож важливо мати набір даних, який дозволить побачити тенденції у цій галузі та проводити інтерсекційний аналіз, наприклад за показники «стать», «статус», «місцевість» тощо.	Внести зміни до Постанови Ради Міністрів УРСР «Про затвердження Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР» від 11.12.1984 № 470 (зі змінами)¹⁵⁷ та додати категорію «стать» до набору даних, які вносять під час постановки особи на облік та зняття з нього.
30. Ліцензійний реєстр МОЗ з медичної практики	МОЗ	Не містить категорії «стать» ¹⁵⁸	1. Відповідно до ППД, стратегічна ціль Н.3. «Збирати та поширювати гендерно дезагреговані дані та інформацію для планування та оцінки» (п. 206, п. 207). 2. План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках в частині «Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезагрегованих даних» – забезпечення доступу до гендерно дезагрегованих даних, зокрема з державних електронних реєстрів. Розподіл даних за статтю також дасть можливість проаналізувати гендерні розриви в зайнятості в цій сфері та доступ до ресурсів, адже ліцензії в цьому випадку є надважливим ресурсом.	Внести зміни до Ліцензійного реєстру МОЗ із медичної практики та додати категорію «стать»¹⁵⁹. Готувати та оприлюднювати знеособлену інформацію для Порталу, відповідно до вимог законодавства.
31. Медична статистична звітність	МОЗ	Звітність містить 115 каталогів. Останні дані за 2019 р. ¹⁶⁰	Ця звітність має величезний масив даних, що становлять актуальний суспільний інтерес, та інформацію для побудови політики не тільки у сфері охорони здоров'я, а й в багатьох	Провести гендерний аналіз всіх наборів даних та внести відповідні зміни за його

¹⁵⁶ Дані обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов (квартирний облік).

¹⁵⁷ Постанова Ради Міністрів УРСР від 11.12.1984 № 470 «Про затвердження Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР».

¹⁵⁸ Проаналізовано систему Ліцензійного реєстру.

¹⁵⁹ За результатами зустрічі, представники МОЗ поінформували про наявні плани внесення категорії «стать» до Реєстру

¹⁶⁰ Показники здоров'я населення та використання ресурсів охорони здоров'я в Україні (загальний) визначається Форма 20 «Звіт юридичної особи незалежно від її організаційно-правової форми та фізичної особи – підприємця, які провадять господарську діяльність з медичної практики, за 20__ рік»)

№ та назва набору даних	Розпорядник даних	Аналіз стану	Обґрунтування	Рекомендації
			суміжних – від інфраструктури до екології.	результатами ¹⁶¹ .
32. Дані про надані адміністративні послуги	ОМС	Набір має містити дані щодо кожної наданої адміністративної послуги. Вимоги до внесення категорії «стать» для фізичної особи немає, водночас є показник «тип суб'єкта звернення (фізична чи юридична особа)» ¹⁶² .	Для гендерного аналізу послуг, щоби їх оцінити (доступність, актуальність, наявність тощо) та підвищити якість надання, дослідити задоволеність отриманими послугами, додати категорії «стать», «інвалідність», «статус ВПО». Це також дозволить визначити наявні бар'єри та можливу непряму дискримінацію. Для порівняльного аналізу важливо уніфікувати збір та представлення даних розпорядниками.	Внести зміни для категорії фізичних осіб – фіксувати такі показники, як: стать, вік, інвалідність, статус ВПО. Оприлюднити набір на єдиному державному вебпорталі відповідно до вимог законодавства у сфері відкритих даних
33. Дані про черги дітей у дошкільні навчальні заклади	МОЗ	ОМС використовують типові (Електронна реєстрація в заклади дошкільної освіти (ІСУО)) або власні платформи для електронної черги в заклади дошкільної освіти. У запропонованій структурі таблиці містяться такі категорії, як «стать» та «вік» ¹⁶³ . Категорія «інвалідність» не наявна (можливо, вона є всередині категорій із показниками про наявність чи відсутність пільг), те саме стосується категорії «ВПО».	Інформація становить значущий суспільний інтерес. Дає можливість проаналізувати доступність дошкільної освіти різним категоріям батьків та дітей, зокрема дітям із інвалідністю. Пов'язана з оцінкою можливих дискримінаційних практик та бар'єрів.	Готувати знеособлену інформацію або кодувати ім'я, бо деякі дані ОМС містять повну інформацію про дитину (ім'я, точне місце проживання, телефони батьків тощо), що може становити для неї небезпеку. Внести категорії «інвалідність» дитини та статус «ВПО» як окремі видимі категорії.
34. Узагальнені дані реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування про ... ¹⁶⁴ .	Пенсійний фонд України	Дані на Порталі, а також оприлюднена на сайті ПФУ інфографіка не містять розподілу за статтю ¹⁶⁵ .	Розпорядження КМУ від 02 грудня 2020 р. N 1517-р «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності» п. 182 – 10.1. Кількість пенсіонерів, у тому числі окремо по новопризначених пенсіях, за статтю, осіб; п.183 – 10.2. Середній розмір призначеної місячної пенсії, у тому числі окремо по новопризначених пенсіях, за статтю, грн; п. 184 – 10.3. Кількість працюючих осіб, яким призначено пенсію, за статтю, осіб; п.185 – 194 та п. 199 – 203, зокрема п. 199 – 10.18. Кількість пенсіонерів із числа внутрішньо переміщених осіб,	Готувати та оприлюднювати знеособлені узагальнені дані на Порталі, зокрема за категоріями «стать», «вік», «тип місцевості», «статус», відповідно до вимог законодавства.

¹⁶¹ Відповідно до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України на 2023 рік, заплановано роботу в цьому напрямку, а саме: визначено «урахування під час розроблення форм звітності у різних сферах показників із розподілом за статтю, зокрема за віком, місцем проживання, іншими ознаками».

¹⁶² Дані про надані адміністративні послуги.

¹⁶³ Дані про черги дітей у дошкільні навчальні заклади.

¹⁶⁴ Узагальнені дані реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування про кількість застрахованих осіб, одержувачів пенсій, їх заробітну плату, дохід, грошове забезпечення, допомогу та компенсацію, на яку нараховано і з якої сплачено страхові внески, розмір призначених пенсійних виплат.

№ та назва набору даних	Розпорядник даних	Аналіз стану	Обґрунтування	Рекомендації
			яким у січні звітного року нараховано пенсію, за статтю, осіб.	
35. Чисельність населення (за оцінкою) в розрізі кожного населеного пункту	Держстат	На Порталі вміщено тільки інформацію про чисельність наявного населення (за оцінкою) по регіонах, районах, територіальних громадах та населених пунктах. Дані демонструють розподіл населення за типом місцевості (міська/сільська) ¹⁶⁵ .	Інформація становить значущий суспільний інтерес та потребує простого та легкого доступу для користувачів.	Готувати та оприлюднювати набір даних на єдиному державному вебпорталі відкритих даних відповідно до вимог законодавства в сфері відкритих даних.
36. Відомості про результати моніторингу міграційних процесів	ДМС	Інформація на Порталі відсутня. Проаналізовано дані з сайту Державної міграційної служби ¹⁶⁷ .	З огляду на велику актуальність та суспільну значущість теми важливо мати максимально гендерно дезаггреговану інформацію. Наприклад, інформацію про те, хто саме перетинав кордон; про іноземців, які тимчасово або постійно проживають в Україні; про українців, які постійно або тимчасово проживають за кордоном тощо.	Готувати та оприлюднювати зведену знеособлену інформацію на Порталі відповідно до законодавства в сфері відкритих даних та зазначити такі категорії, як: стать, вік, тип місцевості (релевантно до теми), статус ВПО, інвалідність.
37. Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування	НАЗК	Вхід за допомогою ключа. Не містить категорії «стать».	З огляду на актуальність та суспільну значущість теми важливо мати максимально гендерно дезаггреговану інформацію.	Готувати та оприлюднювати знеособлені узагальнені дані на Порталі, зокрема за показниками: стать, вік та категорія державної служби, посадової особи.
38. Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення	НАЗК	Формат – відкритий API. Аналіз набору даних, розміщеного на Порталі, і Положення про цей реєстр показав, що він не містить категорії «стать».	З огляду на актуальність та суспільну значущість теми важливо мати максимально гендерно дезаггреговану інформацію.	Внести зміни до Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та додати категорію «стать». Готувати та оприлюднювати набір даних на єдиному державному вебпорталі відкритих даних згідно з вимогами законодавства в сфері відкритих даних.

¹⁶⁵ Розподіл чисельності пенсіонерів станом на 1 квітня 2023 року.

¹⁶⁶ Чисельність наявного населення (за оцінкою) по регіонах, районах, територіальних громадах та населених пунктах.

¹⁶⁷ На сайті Державної міграційної служби останній звіт узагальнений за березень 2019 р. Розподіл інформації за статтю є лише в тематиці торгівлі людьми (визначено, скільки встановлено статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми).

№ та назва набору даних	Розпорядник даних	Аналіз стану	Обґрунтування	Рекомендації
39. Інформація про керівників банків	Національний банк	На час воєнного стану обмежений. Проаналізовано структуру набору на Порталі. Не містить категорії «стать».	Розпорядження КМУ від 02 грудня 2020 р. N 1517-р «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності», п. 5.19. Кількість членів правління Національного банку за статтю, осіб; п. 5.20. Розподіл кількості членів правління Національного банку за статтю, %	Внести зміни до Постанови Правління НБУ від 22.12.2018 № 149 (зі змінами) «Про затвердження Положення про ліцензування банків» та додати категорію «стать» до інформації (відповідної форми анкет) про всіх керівників, зокрема: голова, його заступники та члени ради банку; голова, його заступники та члени правління банку; головний бухгалтер банку ¹⁶⁹ . Готувати та оприлюднювати набір даних на єдиному державному вебпорталі відкритих даних згідно з вимогами законодавства в сфері відкритих даних.
40. Державний реєстр сертифікованих інженерів-землевпорядників	Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру	Не містить категорії «стать»	Наявність категорії «стать» дозволить проаналізувати та продемонструвати можливі гендерні розриви та дисбаланси, щоб побачити ймовірні бар'єри, непряму дискримінацію для подальшого їх усунення.	Додати категорію «стать», зокрема через внесення змін до Закону «Про землеустрій» (ст. 66-1 Державний реєстр сертифікованих інженерів-землевпорядників). Готувати та оприлюднювати знеособлені узагальнені дані на Порталі.
41. Державний реєстр сертифікованих інженерів-геодезистів	Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру	Не містить категорії «стать»	Наявність категорії «стать» дозволить проаналізувати та продемонструвати можливі гендерні розриви та дисбаланси, щоб побачити ймовірні бар'єри, непряму дискримінацію для подальшого їх усунення.	Внести категорію «стать». Готувати та оприлюднювати знеособлені узагальнені дані на єдиному державному вебпорталі відкритих даних згідно з вимогами законодавства в сфері відкритих даних.

¹⁶⁹ Постанова Правління НБУ від 22.12.2018 № 149 (зі змінами) «Про затвердження Положення про ліцензування банків».

ВИСНОВКИ

- Україна досягла відчутних результатів у сфері відкритих даних та реалізації гендерної політики. У 2021 році наша держава була визначена як одна з трьох країн, що не лише посіла високе місце в європейському рейтингу зрілості відкритих даних, але й продемонструвала гідне подиву зростання сфери відкритих даних за попередні два роки. Україна доєдналась до більшості міжнародних зобов'язань у галузі забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків. На основі Конституції ухвалено основні закони й підзаконні нормативно-правові акти, які гарантують рівність жінок і чоловіків у всіх сферах суспільного життя. Центральні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування мають достатньо практичних інструментів задля реалізації політики рівних прав та можливостей жінок та чоловіків.
- Незважаючи на те, що вимоги щодо оприлюднення розподілених за статтю даних відсутні в Законі України «Про доступ до публічної інформації» та в Постанові КМУ № 835, національне законодавство у галузі гендерної рівності дає досить широке підґрунтя до інтеграції гендерного підходу у сферу відкритих даних.
- Кращі практики використання гендерно чутливих відкритих даних у країнах Європейського Союзу доводять їх ефективність та результативність. На сьогодні там триває дискусія щодо вироблення єдиного підходу до визначення відкритих даних та оцінювання їх впливу. Відповідні Конвенції та директиви не містять прямої настанови щодо внесення категорії «стать» до певних наборів даних (за винятком Імплементативного регламенту). Утім, важливо враховувати відмінність підходу Європейського Союзу до формування даних як таких. Адже загальним принципом формування даних та політики є людиноцентричний підхід, тобто людина є відправною точкою формування даних та розглядається як представник/ця різних груп жінок та чоловіків, хлопців та дівчат. Очевидним є взаємозв'язок між сферою відкритих даних та політикою гендерної рівності, яка фактично базується на них. Саме принцип людиноцентричності є підґрунтям комплексного підходу «Керівництва з кращого регулювання» (Better regulation guidelines) та визначений у Стратегії гендерної рівності ЄС 2020–2025 рр.
- Однією з цінностей відкритих даних є створення на їх основі нових сервісів та послуг. Тому важливо переосмислювати загальний підхід до формування відкритих даних в Україні і максимально внести до них гендерно чутливі дані, оскільки вони мають значну соціальну, економічну та екологічну цінність та дозволяють формувати чутливу політику та заощаджувати обмежені ресурси. Це є надзвичайно актуальним для реалізації політики відновлення України.
- Рівень застосування органами державної влади під час формування державної політики розподілу наявних даних за статтю залишається низьким, що не дає змоги враховувати потреби окремих груп жінок і чоловіків, передусім тих, які зазнають дискримінації за декількома ознаками. Отже, це порушує один із принципів Цілей сталого розвитку – не залишати нікого осторонь (Leave No One Behinde).
- Наявність і доступність гендерно чутливих даних не є відповідальністю тільки Міністерства соціальної політики, Міністерства цифрової трансформації та Державної служби статистики. Це питання потребує уваги, координації та узгодження дій всіх розпорядників інформації, адміністраторів реєстрів, баз даних, інформаційних систем.

- Аналіз наборів даних свідчить про те, що вони переважно не синхронізовані з іншими нормативно-правовими актами у сфері реалізації гендерної політики, зокрема з Розпорядженням КМУ «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності».
- Більшість із проаналізованих даних не відповідають принципу актуальності та доступності. Утім, важливо зазначити, що низький рівень актуальності пов'язаний як з об'єктивними причинами (воєнний стан), так і з суб'єктивними (зокрема, відсутність розуміння розпорядниками даних важливості їх оприлюднення).
- Дані переважно не є «охайними» та важкі для аналізу, читання та оброблення.
- Проаналізовані набори даних не дають можливість ознайомитись із ними особам із інвалідністю.
- Низьким є рівень залучення до формування та оцінювання наборів даних представниць/ків громадських організацій, особливо тих, які працюють у сфері гендерної рівності та протидії дискримінації.

Загальні рекомендації:

1. Інтегрувати гендерний підхід у роботі з даними, зокрема, на етапі їх збирання, оброблення, аналізу, використання та поширення. Наприклад, важливо, щоб методи збору вибиралися з огляду на можливий вплив стереотипів запитувачів даних і користувачів ними та решту чинників, які можуть спричинити гендерно зумовлені викривлення в даних (ЦОВВ, ОМС, які є розпорядниками цих даних).
2. Інтегрувати гендерний підхід під час створення нових та перенесенні старих реєстрів, зокрема в межах створення, роботи та функціонування Платформи реєстрів¹⁷⁰. Залучити до розроблення технічного завдання й тестування реєстрів, зокрема розроблених на Платформі, зацікавлених сторін (експерти та експертки, жіночі громадські організації та організації, які працюють у сфері прав людини та гендерної рівності; ЦОВВ, які є розпорядниками цих даних; організації громадянського суспільства; проекти міжнародної технічної допомоги тощо).
3. Організувати та провести навчання для осіб, які збирають дані, а також керівництва, щоби підвищити їх обізнаність та якість їхньої роботи під час збирання, публікації та використання даних, а також впровадження гендерних підходів під час розроблення нових ІТ-систем. Провести відповідне навчання співробітників/-ць розпорядників інформації перед внесенням змін до реєстрів та інших наборів даних (міжнародні організації, проекти міжнародної технічної допомоги, організації громадянського суспільства, ЦОВВ, ОМС).
4. Внести компонент роботи з розподіленими за статтю та іншими гендерно чутливими даними до наявних навчальних програм, онлайн-курсів тощо (Міністерство цифрової трансформації, Національне агентство з питань державної служби, інші ЦОВВ, міжнародні організації, проекти міжнародної технічної допомоги, організації громадянського суспільства).
5. Розширити спільну діяльність із громадськими організаціями, які працюють у сфері прав людини та гендерної рівності, жіночими об'єднаннями, дослідницями та дослідниками. Зокрема, долучити їх до робочих груп, проведення експертизи, досліджень; провести тематичні зустрічі та конференції; розробити та реалізувати спільні проекти тощо (організації громадянського суспільства, експерти та експертки, ЦОВВ, ОМС, проекти міжнародної технічної допомоги та інші зацікавлені сторони).
6. Промотувати створення ініціатив та проектів, спрямованих на розбудову та посилення спроможності місцевих організацій, діяльність яких фокусується на забезпеченні гендерної рівності в усіх галузях; отримувати доступ до гендерно чутливих даних (зокрема, відкритих)

¹⁷⁰ Постанова КМУ від 18 квітня 2023 р. № 356 «Деякі питання створення та функціонування державних електронних платформ для ведення публічних електронних реєстрів».

та використовувати їх у своїй аналітичній роботі та адвокаційних кампаніях (організації громадянського суспільства, експерти та експертки, ОМС, ЦОВВ, проекти міжнародної технічної допомоги та інші зацікавлені сторони).

6. Підвищити обізнаність щодо можливостей використання відкритих даних для досягнення позитивних змін у напрямку гендерної рівності в різних сферах життя через запровадження спеціальних тренінгів, програм, конкурсів тощо для різних груп зацікавлених сторін: експерти та експертки, жіночі громадські організації та організації які працюють у сфері прав людини та гендерної рівності, тощо (Міжнародні організації, проекти міжнародної технічної допомоги, організації громадянського суспільства, Міністерство цифрової трансформації, інші заінтересована сторони).
7. Виконати пункти Заходів із реалізації плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках в частині «Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезаггегованих даних», зокрема: аудит реєстрів та баз даних для визначення структури та спроможності до збирання гендерно чутливих даних, внесення змін до нормативно-правових актів щодо збору адміністративної звітності з огляду на гендерний підхід; внесення змін до нормативно-правових актів щодо ведення державних реєстрів та програмного забезпечення реєстрів у частині введення показників із розподілом за статтю та іншими ознаками, важливими для оцінювання становища й потреб різних груп жінок і чоловіків; оприлюднення гендерно дезаггегованих даних за визначеним переліком у форматі відкритих даних, зокрема через внесення зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» щодо оприлюднення відповідної інформації на вебсайтах відповідних органів та в окремому розділі на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних (ЦОВВ – держателі реєстрів, Урядовий уповноважений з питань гендерної політики, міжнародні організації та проекти міжнародної технічної допомоги).
8. Увідповіднити строки оприлюднення даних та внесення категорії «стать» та інших гендерно чутливих категорій набору даних, згідно з Розпорядженням КМУ від 02 грудня 2020 р. N 1517-р «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності». Дивіться таблицю аналізу відкритих наборів даних (Відповідальні ЦОВВ).
9. Забезпечити рівний доступ до інформації осіб із інвалідністю, зокрема до всієї публічної інформації та реалізації права осіб із інвалідністю на участь в суспільному житті в умовах електронного урядування: використання національних електронних послуг, сервісів, мобільних застосунків (Відповідальні ЦОВВ, ОМС, міжнародні організації, проекти міжнародної технічної допомоги).
10. Сприяти повторному використанню даних, зокрема вдосконалити форми представлення даних. Створювати сервіси та інформаційні продукти, які реалізуються державою в зручному для використання форматі (Відповідальні ЦОВВ, міжнародні організації, проекти міжнародної технічної допомоги, організації громадянського суспільства).
11. Оновити методику проведення інформаційного аудиту публічної інформації органів влади, щоб врахувати можливість збирання та оприлюднення гендерно чутливих даних або розробити окреме положення щодо аудиту ІС на наявність гендерно чутливих даних у розпорядників. За потреби внести зміни до Порядку щорічної оцінки стану оприлюднення та оновлення відкритих даних розпорядниками інформації на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних¹⁷¹ (Міністерство цифрової трансформації, проекти міжнародної технічної допомоги, інші зацікавлені сторони).
12. Під час оцінювання впливу відкритих даних рекомендується не лише вимірювати кількість кейсів їх використання, але й зосередитися на впливі, який вони чинять, та враховувати ступінь охоплення в них релевантних гендерно чутливих даних (Міністерство цифрової трансформації, інші відповідальні ЦОВВ).

¹⁷¹ Постанова КМУ від 17 квітня 2019 р. № 409 «Порядок щорічної оцінки стану оприлюднення та оновлення відкритих даних розпорядниками інформації на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних».

13. Внести вимогу щодо розподілу за статтю та іншими гендерно чутливими показниками (за потреби) для розроблення та погодження технічних завдань зі створення ІТ-продуктів, систем (Міністерство цифрової трансформації, проекти міжнародної технічної допомоги, інші зацікавлені сторони).
14. Розпорядникам наборів даних провести гендерний аналіз нормативно-правової бази формування наборів даних та внести відповідні зміни за його результатами.
15. Виконати рекомендації для конкретних реєстрів та наборів даних, що представлені в таблиці аналізу наборів відкритих даних.

Додаток 1.

Перелік реєстрів та наборів відкритих даних для дослідження

Реєстри

1. Державний реєстр актів цивільного стану громадян
2. Державний реєстр обтяжень рухомого майна.
3. Єдиний реєстр довіреностей.
4. Державний реєстр речових прав на нерухоме майно.
5. Спадковий реєстр.
6. Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги.
7. Автоматизована система виконавчого провадження (є у відкритих даних).
8. Єдина інформаційна база даних про внутрішньо переміщених осіб.
9. Єдиний реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг.

Набори відкритих даних

1. Інформація про структуру (організаційну структуру) розпорядника інформації.
2. Інформація про народних депутатів України, їхню активність і майновий стан.
3. Інформація про помічників-консультантів народних депутатів України.
4. Інформація про результати кваліфікаційного іспиту в межах процедури добору кандидатів на посаду судді.
5. Рейтинговий список кандидатів на посаду судді.
6. Список кандидатів, зарахованих до резерву на заміщення вакантних посад. суддів
7. Список суддів.
8. Інформація про вибори народних депутатів України.
9. Інформація про результати місцевих виборів.
10. Дані про територіальні виборчі комісії та їхній склад.
11. Відомості про кандидатів на пост Президента України, кандидатів у народні депутати України, кандидатів у депутати місцевих рад, кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови.
12. Відомості про уповноважених осіб партій та довірених осіб кандидатів.
13. Інформація про керівників банків.

14. Кількість клієнтів банків та кількість відкритих клієнтами рахунків.
15. Реєстр учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.
16. Єдиний звіт про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення.
17. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.
18. Єдиний реєстр нотаріусів.
19. Єдиний державний реєстр осіб, щодо яких застосовано положення Закону України «Про очищення влади».
20. Єдиний реєстр боржників.
21. Державний реєстр атестованих судових експертів.
22. Інформація про осіб, які переховуються від правоохоронних органів.
23. Інформація про осіб, зниклих безвісти.
24. Інформація про осіб, які не можуть надати про себе відомості внаслідок хвороби або неповнолітнього віку.
25. Відомості Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління міграційними процесами.
26. Відомості про результати моніторингу міграційних процесів.
27. Ліцензійний реєстр МОЗ з медичної практики.
28. Медична статистична звітність.
29. Кількість хворих на гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2, протестованих у розрізі областей.
30. Дані про опорні лікарні: кількість лікарів-інфекціоністів, засобів індивідуального захисту, лікарських засобів для боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, потреби.
31. Дані про заклади охорони здоров'я, які надають стаціонарну медичну допомогу пацієнтам з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2: кількість лікарів, які надають медичну допомогу пацієнтам з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, забезпеченість лікарень засобами індивідуального захисту та лікарськими засобами.
32. Дані щодо фактичного прийому за спеціальностями у закладах вищої освіти.
33. Дані щодо фактичного прийому за професіями у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.
34. Реєстр сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання (знеособлені дані).
35. Знеособлені дані про педагогічних працівників закладів освіти.
36. Дані про заяви вступників на вступ до закладів вищої освіти (знеособлені дані).
37. Єдиний реєстр отримувачів гуманітарної допомоги.
38. Реєстр отримувачів коштів, що надійшли від фізичних та юридичних осіб для надання одноразової грошової допомоги постраждалим особам та внутрішньо переміщеним особам.
39. Єдиний державний реєстр житлових субсидій.

40. Інформація про порушення прав і свобод людини, мешканців тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим та м. Севастополі.
41. Реєстр спортивних рекордів із визнаних в Україні видів спорту.
42. Списки спортсменів України з олімпійських видів спорту, які посіли перше– шосте місце на офіційних міжнародних змаганнях.
43. Інформація про національні збірні команди.
44. Списки спортсменів із неолімпійських видів спорту, які посіли перше–третє місце на офіційних міжнародних змаганнях.
45. Інформація про присвоєння спортивних звань з видів спорту, визнаних в Україні.
46. Інформація про склад національної збірної команди різних вікових груп.
47. Звіт з фізичної культури і спорту.
48. Звіт про діяльність дитячо-юнацьких спортивних шкіл (спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву).
49. Звіт школи вищої спортивної майстерності.
50. Реєстр атестованих осіб (Мінрегіон).
51. Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.
52. Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.
53. Чисельність населення (за оцінкою) в розрізі кожного населеного пункту.
54. Загальний склад осіб, що працюють, за видами економічної діяльності.
55. Професійний склад осіб, що працюють, за видами економічної діяльності.
56. Професійний склад осіб, що працюють, за окремими категоріями.
57. Професійний склад осіб, що працюють, за віком.
58. Узагальнені дані реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування про кількість застрахованих осіб, одержувачів пенсій, їхні заробітну плату, дохід, грошове забезпечення, допомогу та компенсацію, на яку нараховано і з якої сплачено страхові внески, розмір призначених пенсійних виплат.
59. Дані про кількість заяв на допомогу із безробіття.
60. Укладені договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій.
61. База даних осіб, що пройшли підготовку та перевірку знань на експертів, які проводять технічний огляд та/або експертне обстеження, а також щодо проходження такими особами періодичного підвищення кваліфікації.
62. Державний реєстр сертифікованих інженерів-землевпорядників.
63. Державний реєстр сертифікованих інженерів-геодезистів.
64. Перелік осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції.
65. Єдиний реєстр адвокатів.

- 66. Державний реєстр представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених).
- 67. Державний реєстр свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір.
- 68. Дані про депутатів місцевих рад, у тому числі контактну інформацію та графік прийому.
- 69. Дані про надані адміністративні послуги.
- 70. Дані про черги дітей у дошкільні навчальні заклади.
- 71. Дані про облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов (квартирний облік).

Додаток 2.

Довідник шкал для розподілу даних за статтю та іншими гендерно-чутливими ознаками

Назва набору даних	Назва шкали даних (технічна), яка додається	Вимога обов'язкового заповнення (required)	Метод використання
Єдиний реєстр адвокатів України	gender	Істина (true)	Внести категорію «стать» у розділ інформації про адвокатів, їх помічників та стажистів.
Список суддів України	gender	Істина (true)	Внести категорію «стать» для визначення кількості суддів місцевих судів, апеляційних судів, вищих спеціалізованих судів та Верховного Суду й окремо вказати розподіл кількості суддів місцевих судів, апеляційних судів, вищих спеціалізованих судів та Верховного Суду за статтю у відсотках.
Рейтинговий список кандидатів на посаду судді місцевого загального суду...місцевого господарського суду...місцевого адміністративного суду	gender	Істина (true)	Внести зміни до Рейтингового списку кандидатів на посаду судді місцевого загального (господарського/адміністративного) суду та додати категорію «стать»
Список кандидатів, зарахованих до резерву на заміщення вакантних посад суддів. (загального місцевого суду/ місцевого адміністративного суду)	gender	Істина (true)	
Інформація про результати кваліфікаційного іспиту в межах процедури добору кандидатів на посаду судді	gender	Істина (true)	
Державний реєстр представників у справах інтелектуальної власності	gender	Істина (true)	
Державний реєстр атестованих судових експертів	gender	Істина (true)	
Єдиний реєстр нотаріусів	gender	Істина (true)	
Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань	gender	Істина (true)	Використати для ФОП як «стать ФОП» і для юридичних осіб засновників та керівника юридичної особи та керівників відділень
Єдиний реєстр боржників	gender	Істина (true)	
Єдиний державний реєстр осіб, щодо яких застосовано положення Закону України «Про очищення влади»	gender	Істина (true)	

Назва набору даних	Назва шкали даних (технічна), яка додається	Вимога обов'язкового заповнення (required)	Метод використання
Перелік осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції	gender	Істина (true)	
Єдиний державний реєстр житлових субсидій	gender	Істина (true)	
	socialStatus	Істина (true)	
	disablement	Істина (true)	
	area	Істина (true)	
Єдиний реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг	area	Істина (true)	Додати розподіл із відповідною можливістю виконати інтерсекційний аналіз за категоріями.
	retairGroup	Істина (true)	
Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги	gender	Істина (true)	Додати розподіл із відповідною можливістю виконати інтерсекційний аналіз за цими категоріями та категорією пільговика
	area	Істина (true)	
Звіт школи вищої спортивної майстерності	gender		Увідповіднити набір вимогам щодо відкритих даних, зробити його в машиночитаному форматі, після чого додати шкалу gender у такі поля: спортивний розряд, звання, склад збірних команд України; кількість осіб, яким присвоєно звання протягом року. Додати показник «стать» для тренерів як загальної кількості, так і по категоріях: вища, перша, друга. Внести категорію «стать» до граф «(займаються у групах) спортивного вдосконалення», «(займаються у групах) вищої спортивної майстерності».
Звіт про діяльність дитячо-юнацьких спортивних шкіл (спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву)	gender		Увідповіднити набір вимогам щодо відкритих даних, зробити його в машиночитаному форматі, після чого додати шкалу gender у поля «Кількість вихованців, які, займаються в групах базової підготовки, осіб» та «Кількість вихованців, які займаються в групах спеціалізованої підготовки» (у графі років навчання); «Кількість вихованців, які входять до складу національної збірної команди України з видів спорту» (у графі «основний склад», «кандидати», «резерв», «усього»); «Кількість тренерів-викладачів, що мають» (графи «звання заслужений тренер», «вищу освіту..», «категорії»); «пройшли курси підвищення кваліфікації...». Ураховувати інтерсекційний підхід та додати категорію «стать» у графі «вихованців віком до 18 років», «дітей-сиріт», «осіб з інвалідністю»
Списки спортсменів України з олімпійських видів спорту, які посіли перше-шосте місце на офіційних міжнародних змаганнях	gender	Істина (true)	Додати категорію «стать» для тренерок та тренерів, інформація про яких представлена в усіх таблицях цього набору даних

Назва набору даних	Назва шкали даних (технічна), яка додається	Вимога обов'язкового заповнення (required)	Метод використання
Списки спортсменів з неолімпійських видів спорту, які посіли перше–третє місце на офіційних міжнародних змаганнях	gender	Істина (true)	Додати категорію «стать» для тренерок та тренерів, інформація про яких представлена в усіх таблицях цього набору даних
Інформація про національні збірні команди	gender	Істина (true)	
Кількість клієнтів банків та кількість відкритих клієнтами рахунків	gender	Істина (true)	
	ageGroup	Істина (true)	
	area	Істина (true)	
Знеособлені дані про педагогічних працівників закладів освіти	gender	Істина (true)	Під час проектування нового програмного забезпечення внести такі категорії: галузь знань (STEM – наука, технології, інжиніринг, математика), науковий ступінь, вчене звання, кваліфікаційна категорія, педагогічне звання, тип закладу, регіон
	ageGroup	Істина (true)	За умови розроблення нового програмного забезпечення
Реєстр сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання (знеособлені дані)	gender	Внести зміни до структури набору даних, базуючись на інтерсекційному підході, забезпечити можливість аналізу за такими категоріями, як: стать, тип місцевості, інвалідність, статус ВПО	
	area		
	disablement		
	IDP		
Дані про заяви вступників на вступ до закладів вищої освіти (знеособлені дані)	gender	Внести зміни до структури набору даних, базуючись на інтерсекційному підході, забезпечити можливість аналізу за такими категоріями, як: стать, тип місцевості, інвалідність, статус ВПО	
	area		
	disablement		
	IDP		
Дані щодо фактичного прийому та випуску за професіями у закладах професійної (професійно-технічної) освіти	gender	Внести зміни до структури набору даних, базуючись на інтерсекційному підході, забезпечити можливість аналізу за такими категоріями, як: стать, тип місцевості, інвалідність, статус ВПО	
	area		
	disablement		
	IDP		
Дані щодо фактичного прийому за спеціальностями у закладах вищої освіти	gender	Внести зміни до структури набору даних, базуючись на інтерсекційному підході, забезпечити можливість аналізу за такими категоріями, як: стать, тип місцевості, інвалідність, статус ВПО	
	area		
	disablement		
	IDP		
Державний реєстр свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір	gender	Істина (true)	
Дані про облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов (квартирний облік)	gender	Істина (true)	

Назва набору даних	Назва шкали даних (технічна), яка додається	Вимога обов'язкового заповнення (required)	Метод використання
Ліцензійний реєстр МОЗ з медичної практики	gender	Істина (true)	
Дані про надані адміністративні послуги	gender ageGroup disablement IDP	Істина (true)	Використати для позначення інформації про фізичних осіб, що звертаються за послугами
Дані про черги дітей у дошкільні навчальні заклади	disablement IDP	Істина (true) Істина (true)	
Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування	gender	Істина (true)	
Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення	gender	Істина (true)	
Інформація про керівників банків	gender	Істина (true)	
Державний реєстр сертифікованих інженерів-землепорядників	gender	Істина (true)	
Державний реєстр сертифікованих інженерів-геодезистів	gender	Істина (true)	

Пропозиції щодо значень окремих шкал

Назва шкали даних (технічна)	Назва шкали даних (переклад для користувача)	Опис значень (description)	Тип даних (datatype)
gender	Стать	Стать зазначається цифрами відповідно до стандарту ISO/IEC 5218:2004: 0 — невідомо, 1 — чоловік, 2 — жінка, Наприклад: 2.	Ціле число (integer)
atuCode	Код АТУ населеного пункту, в якому зареєстрована організація	Указується код 4 або 5 рівня (за наявності) Кодифікатора адміністративно-територіального устрою, відповідно до реформи адміністративно-територіального устрою, проведеної в 2020 році. Наприклад: UA32060110010087428	Текст (string)
addressAdmin UnitL1	Країна	Назва держави. У колонці має бути зазначено Україна	Текст (string)
addressAdmin UnitL2	Регіон	Назва регіону. Наприклад: Полтавська область	Текст (string)
addressAdmin UnitL3	Район	Назва району. Наприклад: Броварський район. У разі відсутності вказати: null	Текст (string)
addressAdmin UnitL4	Територіальна громада	Назва територіальної громади. Наприклад: Згурівська. У разі відсутності вказати: null	Текст (string)
addressPostName	Населений пункт	Назва населеного пункту або назва селищної чи сільської ради. У колонці потрібно зазначати лише назву (без слова “місто”, “селищна рада” та їх скорочень “м.” та “с. р.”). Наприклад: Балта	Текст (string)
address Thoroughfare	Вулиця	Тип та назва площі, майдану, шосе, проспекту, бульвару, алеї, провулку, узвозу тощо, на якому розміщена адреса. Наприклад: вул. Харківська	Текст (string)
addressLocator Designator	Номер будівлі	Номер може містити числа та букви. Наприклад: 15-А	Текст (string)
addressLocator Name	Назва будівлі або її частини		Текст (string)
addressPostCode	Поштовий індекс		Текст (string)
socialStatus	Соціальний статус		

Назва шкали даних (технічна)	Назва шкали даних (переклад для користувача)	Опис значень (description)	Тип даних (datatype)
disablement	Інвалідність	0 – відсутність інвалідності 1А – група 1 підгрупа А 1Б – група 1 підгрупа Б 2 – друга група інвалідності 3 – третя група інвалідності	Групи інвалідності визначаються відповідно до Постанови КМУ від 3 грудня 2009 р. № 1317 «Питання медико-соціальної експертизи» ¹⁷²
area	Тип місцевості	1 – міська місцевість 2 – сільська місцевість	Відповідно до місця реєстрації
retairGroup	Пенсійний вік	1 – пенсійний вік 0 – непенсійний вік	
ageGroup	Вікова група	0 – невідомо 1 – 0-4 2 – 5-9 3 – 10-14 4 – 15-19 5 – 20-24 6 – 25-29 7 – 30-34 8 – 35-39 9 – 40-44 10 – 45-49 11 – 50-54 12 – 55-59 13 – 60-64 14 – 65-69 15 – 70-74 16 – 75-79 17 – 80 років і старше	Вік зазначається цифрами, відповідно до вікових груп Держстату. У разі відкриття рахунків згідно з Постановою Національного банку України починати з 14 років та пунктом 1 вважати 14-18 років ¹⁷³
IDP	Статус внутрішньо переміщеної особи	1 – наявність статусу ВПО 2 – відсутність статусу ВПО	Ціле число (integer)

¹⁷² Постанова КМУ від 3 грудня 2009 р. «Питання медико-соціальної експертизи»

¹⁷³ ПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 29.07.2022 № 162 Про затвердження Інструкції про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків